

TOIMINTA JA HALLINTO 2004:2

*Oikeusministeriön
keskeiset tavoitteet
2004 ja lähivuosina*

*Oikeusministeriön
keskeiset tavoitteet
2004 ja lähivuosina*

ISSN 1458-6436
ISBN 952-466-220-5
Edita Prima Oy
Helsinki

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
21.01.2004

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)	Julkaisun laji Tavoiteraportti		
	Toimeksiantaja Oikeusministeriö		
	Toimielimen asettamispäivä		
Julkaisun nimi Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet 2004 ja lähivuosina			
Julkaisun osat			
Tiivistelmä <p>Julkaisu sisältää oikeusministeriön johdon vuotta 2004 koskevat yleiset linjaukset, luettelon vuonna 2004 annettaviksi aiotuista hallituksen esityksistä, oikeusministeriön tulokortin vuosiksi 2004-2007 sekä oikeusministeriön kehystavoitteita 2005-2008 koskevan yhteenvedon.</p>			
Avainsanat: (asiasanat) tulostavoitteet, tulokortti, tulostavoitteet 2004-2007, tulokortti 2004-2007, kehysvalmistelu			
Muut tiedot Dnro 3/013/2004 OM			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2004:2	ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-220-5	
Kokonaissivumäärä 54	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö	Kustantaja Oikeusministeriö		

PRESENTATIONSBLAD

JUSTITIE MINISTERIET

Utgivningsdatum
21.1.2004

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)	Typ av publikation Målrapport		
	Uppdragsgivare Justitieministeriet		
	Datum då organet tillsattes		
Publikation (även den finska titeln) Justitieministeriets centrala målsättningar 2004 och de närmaste åren (Oikeusministeriön keskeiset tavoitteet 2004 ja lähivuosina)			
Publikationens delar			
Referat Publikationen innehåller de allmänna linjedragen för 2004 gjorda av justitieministeriets ledning, en förteckning över regeringspropositioner som skall överlämnas under 2004, justitieministeriets resultatkort för 2004–2007 samt ett sammandrag av målet för budgetramar för 2005–2008.			
Nyckelord Resultatmål, resultatkort, resultatmålen för 2004–2007, resultatkortet för 2004–2007, beredning av budgetramar			
Övriga uppgifter (Oskari- och HARE-numren, andra referensnumren) Dnr 3/013/2004 JM			
Seriens namn och nummer Justitieministeriet, Verksamhet och förvaltning 2004:2		ISSN 1458-6436	ISBN 952-466-220-5
Sidoantal 56	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Justitieministeriet		Förlag Justitieministeriet	

Lukijalle

Tämä julkaisu sisältää oikeusministeriön keskeiset tavoitteet vuonna 2004 ja lähivuosina.

Julkaisuun on koottu:

- oikeusministeriön johdon vuotta 2004 koskevat *yleiset linjaukset*
- luettelo vuonna 2004 annettavaksi aiotuista *hallituksen esityksistä*
- oikeusministeriön johtoryhmäyöskentelyn ja asetettujen tavoitteiden toimeenpanon seurannan apuvälineenä käytettävä *tuloskortti*, joka sisältää ministeriön keskeiset tavoitteet vuonna 2004 ja vuosina 2005-2008
- muistio 22.12.2003 (TTS-yhteenveto) ”*Kehysehdotus ja vuosia 2005-2008 koskevan toiminta- ja taloussuunnitelman yhteenveto*. Muistio sisältää mm. oikeusministeriön keskeiset TTS-kauden kehittämishankkeet arvioituine menovaikutuksineen. Laskelma edustaa ainoastaan oikeusministeriön näkemystä – valtioneuvosto tai valtiovarainministeriö eivät ole ottaneet siihen kantaa.

Oikeusministeriössä 21.01.2004

OIKEUSMINISTERIÖN KESKEISET TAVOITTEET VUONNA 2004

Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen oikeuspoliittisiin tavoitteisiin kuuluu parantaa oikeuden saatavuutta ja kehittää tuomioistuinten toimintaa, huolehtia sisäisestä turvallisuudesta ja kriminaalipolitiikan vaikuttavuudesta sekä helpottaa pitkäaikaisiin velkavaikeuksiin joutuneiden henkilöiden asemaa ja tehostaa maksuhäiriöiden hoitoa. Strategiatiimit laativat tavoitteiden toteuttamisesta ohjelmat ja täsmentävät vaikuttavuusmittarit. Säädösvalmistelun johtamisen ja laadun parantaminen sekä valmistautuminen Suomen seuraavaan EU-puheenjohtajuuteen loppuvuodesta 2006 ovat valtioneuvoston yhteisiä, vaativia projekteja. Oikeusministeri johtaa hallitusohjelman mukaista kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaa. Ministeriö tukee ja edistää sen toteuttamista.

Oikeusongelmiin ratkaisu joutuisammin, monipuolisemmin ja edullisemmin

Asioiden viipyminen ja oikeudenkäynnin kalleus ovat suurimpia oikeuden saatavuuden esteitä. Hovioikeuksien ruuhkien vähentämiseksi tuetaan uuden seulontamenettelyn käyttöönottoa ja työmenetelmien kehittämistä. Tilannetta helpotetaan myös muuttamalla hovioikeuksien piirirajoja työmääriä tasaavalla tavalla sekä valmistelemalla mahdollisuutta siirtää asioita toisen hovioikeuden ratkaistavaksi. Vuoden aikana asetetaan hanke selvittämään laajapohjaisesti muutoksenhaun merkitystä oikeusturvalle.

Tunnustettujen, oikeudellisesti yksinkertaisten rikosasioiden joustavaksi ja joutuisaksi käsittelemiseksi annetaan hallituksen esitys, jonka mukaan nämä asiat voitaisiin käsitellä kirjallisessa menettelyssä. Riita-asioiden uudeksi joustavaksi käsittelytavaksi tullaan ehdottamaan lakia tuomioistuimissa tapahtuvasta sovittelusta. Ryhdytään selvittämään, voidaanko oikeuden saatavuutta parantaa ryhmäkanteen käyttöönotolla. Käräjäoikeuksien yhdistämistä jatketaan maltillisesti voimavarojen entistä tarkoituksenmukaisemmaksi kohdentamiseksi.

Hallintolainkäytössä tehostetaan eri tavoin yhteiskunnan kannalta merkittävien kaava- ja rakennuslupa-asioiden käsittelyä. Hallinto-oikeuksien käsittelyaikojen lyhentämiseksi otetaan selvitettäväksi mahdollisuudet keventää käsittelykokoonten oikaisu- ja valitusmenettelyjä yksinkertaisissa asioissa ja laaditaan hallintolainkäytön kehittämisohjelma.

Tuomareiden osaamiseen ja ammattitaitoon kohdistuviin kasvaviin vaatimuksiin vastaamiseksi ja laajemman rekrytointipohjan saamiseksi tuomarivirkoihin annetaan hallituksen esitys tuomarikoulutuksesta. Uusi rekrytointi- ja koulutusjärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2005. Tuomareiden valvontaa ei ole järjestetty Euroopan neuvoston suositusten mukaisesti. Asian valmistelua jatketaan pyrkien muissa EU-maissa käytössä oleviin menettelytapoihin.

Annetaan hallituksen esitys kuluttajavalituslautakunnan toimialan laajentamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi sekä lautakunnan siirtämiseksi kauppaja teollisuusministeriön hallinnonalalla oikeusministeriön hallinnonalalle.

Kriminaalipolitiikka vaikuttavammaksi ja paremmin kohdentuvaksi

Merkittävin vuonna 2004 annettava hallituksen esitys on vankeusrangaistusta ja tutkinta-vankeutta koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus. Jotta vankeus vaikuttaisi paremmin uusintarikollisuuden vähentämiseen, on tarkoitus ottaa käyttöön vangin arviointiin perustuva rangaistuksen toimeenpanosuunnitelma. Sen sisältönä ovat erityisesti työnteko, koulu-tus ja sosiaalinen kuntoutus. Samalla uudistetaan vankeinhoitolaitoksen organisaatiota pe-rustamalla vankeinhoitoalueita ja siirtämällä aluevankiloille toimintoja keskushallinnosta.

Nuorisorangeistus vakinaistetaan ja laajennetaan sen käyttö koko maahan. Täytäntöönpa-non onnistumiseksi selkeytetään rangaistuksen sisältöä ja varmistetaan ehtojen no udatam-ista. Vuoden aikana on tarkoitus antaa hallituksen esitys laiksi uuden tehokkaamman rangaistusmuodon, sopimushoidon kokeilemisesta henkilöille, joiden rikosten tekemiseen on vaikuttanut päihderiippuvuus.

Kriminaalihuollossa kehitetään seutukunnallista yhteistyötä vapautuneiden vankien yhteis-kuntaan sijoittumisen edistämiseksi tehostamalla eri tahojen yhteistoimintaa.

Kansalaisten turvallisuuden lisäämiseksi sekä erityisesti väkivalta-, huumausaine-, nuori-so- ja uusintarikollisuuden vähentämiseksi laaditaan sisäasiainministeriön johdolla kattava sisäisen turvallisuuden ohjelma, jolla linjataan tarvittavat toimenpiteet ja resurssit. Siihen kuuluu viranomaisyhteistyön tehostaminen rikosasioiden käsittelyn nopeuttamiseksi. Eri-tyisperinnän tehostamisella parannetaan mahdollisuuksi ottaa pois talousrikoksilla saatu rikoshyöty.

Rikoslakiin ehdotetaan lisättäväksi ihmiskauppaa ja seksuaalipalvelujen ostamista koske-vat rangaistussäännökset. Rangaistussäännöksiä lapsipornografiasta, parituksesta ja luvata-toman maahantulon järjestämisestä ankaroitetaan.

Rikoksen uhrin aseman parantamiseksi jatketaan rikosvahinkolain uudistamisen valmiste-lua ja selvitetään mahdollisuuksia nostaa valtion maksamien korvausten tasoa.

Maksuhäiriöiden hoito joustavammaksi ja tehokkaammaksi

Yhdessä eri ministeriöiden, viranomaisten ja yksityisten tahojen kanssa laadittavalla vel-lakahallintaohjelmalla pyritään estämään ylivelkaantumisongelmien syntymistä ja niiden syvenemistä ja hoitamaan tehokkaasti maksukyvyttömyystilanteita. Tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoa luottokelpoisuuden merkityksestä, parantaa velkaneuvontaa ja löytää oikeita keinoja erilaisiin maksuhäiriötilanteisiin. Perintälain muutosta koskevalla hallituk-sen esityksellä otetaan perinnässä käyttöön taulukkomaksut.

Ulosottolain muutos, jolla määritellään ulosoton toimintaperiaatteet ja uudistetaan yleiset menettelysäännökset, tulee voimaan 1.3.2004. Samanaikaisesti otetaan käyttöön uusi tieto-järjestelmä. Velalliskohtaisella asioiden hoidolla, tehokkaalla tietojenkäsittelyllä ja säh-köistä asiointia kehittämällä voidaan huolehtia velkojan ja velallisen oikeusturvasta sekä tarjota hyvä palvelu ja nopea tiedonhankinta. Ulosoton kokonaisuudistusta jatketaan anta-malla ulosmittausta ja ulosmitatun omaisuuden realisointia koskeva hallituksen esitys.

Ulosoton toimintaa parannetaan suurentamalla viranomaisten toiminnallista yksikkökokoaa. Siten voidaan kohdentaa henkilöstövoimavarat tarkoituksenmukaisesti ja säilyttää nykyi-

nen palveluverkko. Samalla tuetaan ulosoton mahdollisuutta painottaen toimenpiteitä, joilla voidaan periä varoja pakoilevilta ja omaisuutta kätkevilta velallisilta sekä torjua harmaata taloutta.

Konkurssiasiamies aloittaa uuden konkurssilain mukaisten julkisselvitysten toimeenpanon.

Kansalaisten oikeussuhteita koskevat lait yhteiskunnan muutosten tasalle

Jatketaan osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen valmistelua ja annetaan hallituksen esitys eurooppayhtiöksi, joka tekee mahdolliseksi ylikansallisen yhtiön. Sen jossain EU-maassa sijaitsevan pääkonttorin lisäksi voi muissa EU-maissa olla sivuliikkeitä.

Tarkoituksena on antaa hallituksen esitys hedelmöityshoitolaiksi, jolla säädettäisiin sukusolujen ja alkioiden käytöstä hedelmöityshoidossa. Isyyslakiin otettaisiin samalla säännökset hedelmöityshoidon tuloksena syntyneen lapsen isyyden määrääytymisestä.

Perintökaaren muutoksella täsmennetään ja kohtuullistetaan säännöksiä kuolinpesän velkavastuusta. Perintökaaren laajempia uudistamistarpeita koskeva selvitystyö valmistuu keväällä 2004. Aloitetaan aviovarallisuussäännösten uudistamistarpeiden selvittely ja arvioiminen.

Lisätään säädösvalmistelun johdonmukaisuutta

Lainsäädännön laadun, selkeyden ja vaikuttavuuden parantamiseksi kehitetään lainvalmistelun suunnittelua ja johtamista. Työtä tehdään oikeusministeriön johdolla eri ministeriöiden välisenä yhteistyönä. Järjestetään valmisteluun liittyvä vaikutusarvioinnin tuki ja julkaistaan uudistetut ohjeet hallituksen esityksen laatimisesta. Kehitetään menetelmiä lainsäädännön vaihtoehtojen ja erilaisten sääntelytekniikoiden edistämiseksi. Tavoitteena on myös saada aikaan hyvää lainvalmistelua tukevat realistiset lainvalmisteluohjelmat.

Osallistutaan aktiivisesti Euroopan oikeudelliseen kehittämiseen

Oikeus- ja sisäasioista on tullut yksi EU:n nopeimmin kehittyvistä yhteistyöaloista. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen luomisessa tuetaan ja edistetään päätösten vastavuoroista tunnustamista, viranomaisten välistä suoraa yhteistyötä ja yhteistyöverkostojen toimintaa sekä EU:n instrumenttien tehokasta, täysimääräistä kansallista täytäntöönpanoa. Toimitaan aloitteellisesti rajat ylittävien siviiliprosessuaalisten vähimmäissääntöjen laatimisessa ja syyttäjien yhteistyöelimen Eurojustin kehittämisessä. EU:n laajentumisen yhteydessä kehitetään erityisesti Viron kanssa käytännön menettelytapoja rikosasioiden jostavaksi hoitamiseksi ja rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Tuetaan ja edistetään aktiivisesti Venäjän ja EU:n suhteiden kehittämistä. Osallistutaan aktiivisesti Suomen aloitteesta Pietarissa kesäkuussa 2004 järjestettävään ministeritason konferenssiin Venäjän ja EU:n taloudellisesta ja oikeudellisesta integraatiosta. Kahdenvälisen Venäjän kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on parantaa kansainvälisen oikeudenhoidon ja rajat ylittävän kansalais- ja yritystoiminnan mahdollisuuksia.

Henkilöstöstrategian laatiminen ja toimintojen kehittäminen

Lainsäädännön ja oikeusviranomaisten toiminnan vaatimat uudistukset tehdään suurimaksi osaksi parantamalla tuottavuutta ja kohdentamalla voimavaroja uudelleen. Tämän vuoksi kehitetään henkilöstöstrategiaa ja henkilöstöjohtamista sekä edistetään henkilöstön pätevöitymistä. Henkilöstöraportoinnin ja henkilöstötilinpäätöksen kehittäminen tarjoaa jatkuvasti entistä paremman pohjan suunnittelulle. Henkilöstöpolitiikassa tuetaan virkamiesten urakehitystä, liikkumista ja siirtymistä tehtävistä toiseen. Ministeriössä on hyvä valmius siirtyä uuteen kannustavaan palkkausjärjestelmään heti, kun sitä koskeva sopimus on syntynyt. Myös hallinnonalalla on sopimusneuvotteluissa edistytty.

Tietohallinnossa parannetaan sähköisen asioinnin edellytyksiä kehittämällä internet-palveluja, sähköisiä lomakkeita ja sähköpostijärjestelmiä. Hallinnonalan tietoresurssien hyväksikäyttöä toiminnan johtamisessa tehostetaan.

Oikeusministeriössä he lmikuun 2 päivänä 2004

Johannes Koskinen
Oikeusministeri

Kirsti Rissanen
Kansliapäällikkö

VUONNA 2004 ANNETTAVAT HALLITUKSEN ESITYKSET**Kevät 2004**

HE perintälain muuttamisesta
Taulukkomaksujen käyttöönotto
TaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 160 67672
tammi/helmikuu

HE laiksi vaalilain muuttamisesta (PeV)
Suomesta Euroopan parlamenttiin valittavien jäsenten määrää koskevat muutokset EU:n laajentumiseen liittyen, vaalipiirien saattaminen vastaamaan toteutuneita kuntajaon muutoksia.
Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Eero J. Aarnio, p. 160 67694
helmikuu

HE alkoholirikoksia koskevien säännösten uudistamisesta
Alkoholirikoksia koskevat säännökset siirretään rikoslakiin
Lainvalmisteluosasto, Lainsäädäntöjohtaja Jan Törnqvist, p. 1606 7700
helmikuu

HE laiksi oikeusgeneettisistä isyystutkimuksista
Lain uudistaminen siten, että isän ja lapsen biologinen sukulaisuus voidaan selvittää nykyaikaisin lääketieteellisin keinoin.
LaV/PeV
Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Désirée Söderlund, p. 160 67663
helmikuu

HE perintökaaren 21 luvun säännösten muuttamisesta
Kuolinpesän velkavastuuta koskevien säännösten uudistaminen.
LaV
Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Liisa Lehtimäki, p. 160 67719
helmikuu

HE asianajajista annetun lain muuttamisesta asianajajien ammatillisen valvonnan kehittäminen ja palkkioriiita-asioiden käsittelyn muuttaminen
oikeushallinto-osasto, hallitusneuvos Heikki Liljeroos, p. 1606 7608
helmikuu

HE rikoslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta
Lapsipornografiaa, paritusta ja luvattoman maahantulon järjestämistä koskevat rangaistussäännökset tarkistetaan. Rikoslakiin lisätään ihmiskauppaa ja seksuaalipalvelujen ostamista koskevat rangaistussäännökset. EU:n ihmiskauppaa koskeva puitepäättös on pantava täytäntöön 1.8.2004 mennessä.)
Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Jukka Lindstedt, p. 1606 7725
maaliskuu

HE uudeksi laiksi kuolleeksi julistamisesta

Lain nykyaikaistaminen, väestökirjanpitoon liittyvän julkistamisen siirtäminen tuomioistuimilta maistraateille.

LaV

Lainvalmisteluosasto, erityisasiantuntija Tuomo Antila, p. 160 67716, lainsäädäntöneuvos Markku Helin, p. 160 67665

maaliskuu

HE Maksutonta oikeudenkäyntiä tarkoittavien hakemusten toimittamista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen hyväksyminen ja voimaansaattaminen.

LaV

Oikeushallinto-osasto, hallitussihteeri Merja Muilu, p. 1606 7564

maaliskuu.

HE aserikoksia koskevien rangaistussäännösten siirtämisestä rikoslakiin

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Ilari Hannula, p. 1606 7724

huhtikuu

HE mielenosoituksissa naamioituneena esiintymisen rangaistavaksi säätämisestä (PeV)

Perustuu eduskunnan ponteen EV 295/2002 vp.

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Ilari Hannula, p. 1606 7724

huhtikuu

HE laiksi eurooppayhtiöstä ja siihen liittyviksi laeiksi

Eurooppayhtiöasetuksen täytäntöönpano.

(perustelu Eurooppayhtiöasetus voimaan 8.10.2004)

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen, p. 160 67664

TaV

huhtikuu

HE laiksi osakeyhtiölain siirtymäsäännöksen muuttamisesta

Vähimmäisosakepääoman korottamista koskeva muutos

TaV

(saatettava voimaan ennen nykyisessä siirtymäsäännöksessä korottamiselle asetettua määräaikaa 30.8.2004)

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Manne Airaksinen, p. 160 67661, erityisasiantuntija

Pekka Pulkkinen, p. 160 67722

huhtikuu

HE tuomareiden pätevyisyysjärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi.

Pätevytyminen yl. tuomioistuinten, hallintotuomioistuinten ja erityistuomioistuinten tuomarinvirkoihin.

LaV

Oikeushallinto-osasto, vanhempi hallitussihteeri Erja Hynninen, p. 1606 7610

toukokuu

HE käräjäoikeuslain muuttamisesta

KäO:iin voitaisiin perustaa osastoja tarvittavan asiantuntemuksen edellyttämän erikoistumisen sekä omalla äidinkielellä saatavien oikeuspalvelujen turvaamiseksi, säännökset tuomiopiirejä

yhdistettäessä suoritettavista laamannien virkojen järjestelyistä sekä lautamiehille maksettavista tapaturmakorvauksista.

Oikeushallinto-osasto, hallitusneuvos Heikki Liljeroos, p. 1606 7608

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Iiro Liukkonen, p. 1606 7653
huhtikuu

HE eräiksi hallintolainkäyttöä koskevan lainsäädännön muutoksiksi

Esityksellä tarkistetaan valitusteitä koskevia säännöksiä sekä rajoitetaan jatkomuutoksenhakua

KHO:een täytäntöönpanoa koskevissa asioissa. Esitys perustuu KHO:n valtioneuvostolle tekemään esitykseen.

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Arja Manner, p. 1606 7692

HE nuorisorangaistuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallitusohjelma 14.1., HSA 8.1.

Nuorisorangaistuksen laajentaminen ja vakinaistaminen. Voimaan 1.1.2005

Lainvalmisteluosasto, erityisasiantuntija Janne Kanerva, p. 1606 7723
toukokuu

HE rahoituspalvelujen etämyynnistä annetun direktiivin täytäntöönpanosta

Pantava täytäntöön 9.10.2004 mennessä.

TaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 160 67672, lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen p. 160 67514

toukokuu

HE tuomioistuinten sovittelua koskevaksi lainsäädännöksi

Hallitusohjelma 14., HSA 8.2

Säädetään vaihtoehtoinen menettely riita-asioiden käsittelylle yleisissä tuomioistuimissa

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Iiro Liukkonen, p. 1606 7653

kesäkuu

HE vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa ja tutkintavankeuden toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (06/2004)

LaV, PeV

Kriminaalipoliittinen osasto, lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell, p. 16067892

kesäkuu

HE rikoslain 2 c luvun säännöksiksi (06/2004)

LaV

Ehdonalainen vapauttaminen

Kriminaalipoliittinen osasto, hallitusneuvos Jussi Pajuoja, p. 16067819

kesäkuu

HE vankeinhoitolaitoksen hallintoa koskevien säännösten uudistamiseksi (06/2004)

LaV

Kriminaalipoliittinen osasto, hallitusneuvos Leena Kuusama, p. 16067734

kesäkuu

Syksy 2004

HE laiksi rikesakkomennettelystä annetun lain sekä eräiden lakien muuttamisesta ajoneuvon haltijan vastuun toteuttamiseksi automaattisessa liikennevalvonnassa

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Heli Vesaja, p. 1606 7705

HE muutoksenhakua korkeimpaan oikeuteen ja asian käsittelyä siellä sekä ylimääräistä muutoksenhakua koskevien säännösten sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Ehdotuksilla tehostetaan asioiden käsittelyä korkeimmassa oikeudessa

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Iiro Liukkonen, p. 1606 7653

HE laiksi korkeimmasta oikeudesta

LaV

Oikeushallinto-osasto, hallitusneuvos Erja Hynninen, p. 1606 7610

HE eräiden hallinto-oikeuslain (1999/430) hallinto-oikeuksien päätösvaltaisuutta koskevien säännösten tarkistamiseksi

Yksinkertaisten hallinto-oikeudellisten valitusten käsittelyn keventäminen

LaV

Lainvalmisteluosasto erityisasiantuntija Janne Aer, p. 1606 7740/oikeushallinto-osasto, hallitusneuvos Heikki Liljeroos, p. 1606 7608

HE EU:n ympäristön suojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevan puitepäätöksen täytäntöönpanosta ja EN:n ympäristörikosyleissopimuksen hyväksymisestä. (Puitepäätös on pantava täytäntöön 27.1.2005 mennessä.)

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Jarmo Hirvonen, p.1606 7704

HE Neuvoston oikeusapudirektiivin (direktiivi 2002/8/EY oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset) täytäntöönpanosta. (Direktiivi on pantava täytäntöön 30.11.2004 mennessä).

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Iiro Liukkonen, p. 1606 7653

HE laiksi sopimushoidon kokeilemisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

LaV,PeV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Ilari Hannula, p. 1606 7724

HE kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen 1. ja 2. lisäpöytäkirjan hyväksymisestä ym. LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Jukka Lindstedt. p. 1606 7725

HE ulosottolain muuttamisesta

Uudistuksen III vaihe; ulosmittaus sekä realisointi ja tilitys

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Tuula Linna, p. 1606 7718

HE eräiden rikosprosessimenettelyä koskevien säännösten tarkistamiseksi (mm. yksinkertaisten rikosjuttujen käsittelyn keventäminen)

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Asko Välimaa, p. 1606 7705

HE Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä sekä rikoslain, esitutkintalain ja kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa koskevan lain muuttamisesta

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Jarmo Hirvonen, p. 1606 7704

HE Euroopan unionin vuoden 2000 oikeusapusopimukseen tehdyn pöytäkirjan voimaansaattamiseksi

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntösihteeri Mikko Monto, p. 1606 7712

HE laiksi alusten öljypäästömaksusta

LiV/LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Leena Halila, p. 1606 7674

HE EU:n ja USA:n välillä allekirjoitettujen rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista ja keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevien sopimusten sekä vastaavien Suomen ja USA:n välillä solmittavien sopimusten hyväksyminen ja voimaansaattaminen

LaV/PeV

UaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Heli Vesaja, p.1606 7705

HE laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta

Julkisuuslainsäädännön kokonaisuudistuksen täytäntöönpanosta annetussa valtioneuvoston selonteossa (VNS 5/2003 vp) mainitut (mm. maksuperusteet) ja selonteon käsittelyn yhteydessä mahdollisesti esiin tulevat muutokset

HaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, p. 1606 7693

HE asuntokauppalain uudistamisesta

Mm. rakentamisvaiheen suojajärjestelmän laajentaminen

TaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, p. 160 67672, lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen p. 160 67514

HE hedelmöityshoitolaiksi

LaV/PeV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöjohtaja Tiina Astola, p. 160 67672, lainsäädäntöneuvos Désirée Söderlund, p. 160 67663

HE Bryssel IIa-asetuksen täytäntöönpanemiseksi

Säädetään mm. keskusviranomaisesta

LaV

Lainvalmisteluosasto, lainsäädäntöneuvos Markku Helin, p. 169 67665

HE vankeinhoidon koulutuskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

LaV

Kriminaalipoliittinen osasto, hallitusneuvos Leena Kuusama, p. 16067734

lokakuu

HE vanginkuljetusta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

LaV

Kriminaalipoliittinen osasto, hallitussihteeri Anne Hartoneva, p.16067578

joulukuu

F:\TUJO\04\om\HET 2004 lop.doc

OIKEUSMINISTERIÖN TULOSKORTTI

Strategian ja hallitusohjelman toimeenpano 2004-07

12.10.2003

Päivitetty 13.1.2004

- 1. Oikeusongelmiin ratkaisu joutuisammin, monipuolisemmin ja edullisemmin**
- 2. Kriminaalipolitiikka vaikuttavammaksi ja paremmin kohdentuvaksi**
- 3. Maksuhäiriöiden hoito joustavammaksi ja tehokkaammaksi**
- 4. Kansalaisten oikeussuhteita koskevat lait yhteiskunnan muutosten tasalle**
- 5. Lisätään säädösvalmistelun johdonmukaisuutta**
- 6. Edistetään demokratian toimivuutta ja kansalaisten osallistumista**
- 7. Osallistutaan aktiivisesti Euroopan oikeudelliseen kehittämiseen**
- 8. Eräitä muita hallitusohjelma-asioita**
- 9. Strategisen henkilöstöjohtamisen kehittäminen**
- 10. Tietohallinto**
- 11. Resurssien hallinta**

1. Oikeusongelmiin ratkaisu joutuisammin, monipuolisemmin ja edullisemmin

Strategisena yleistavoitteena on, että oikeusturvaa saadaan koko maassa nykyistä tasapuolisemmin ja varhaisemmassa vaiheessa kunkin asian ratkaisemiseen soveltuvassa joustavassa menettelyssä ja vähäisemmin kustannuksin.

Hallitusohjelma, jakso 14:

- Oikeusturvaa tulee saada koko maassa tasapuolisesti ja varhaisessa vaiheessa kunkin asian ratkaisemiseen soveltuvassa joustavassa menettelyssä ja kohtuullisin kustannuksin Oikeuslaitoksen voimavarat kohdennetaan todellisten oikeussuojatarpeiden mukaan. (ks. myös HSA 8.2)
- Kehitetään tuomioistuinmenettelyn joustavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta kaikissa oikeusasteissa oikeusongelmien ratkaisemiseksi kohtuullisin kustannuksin (ks. myös HSA 8.2).
- Käsittelyaikojen lyhentämiseksi hovioikeuksissa edistetään seurantamenettelyn tehokasta käyttöönottoa ja tehostetaan työmenetelmiä (ks. myös HSA 8.2).
- Selvitetään laajapohjaisesti muutoksenhaun merkitys oikeusturvan ja oikeusvarmuuden lisääjänä.
- Rikossäännösten ja menettelyjen yksinkertaistamiseksi selvitetään mahdollisuuksia lisätä oikeudellisesti yksinkertaisten rikosasioiden käsittelyä rangaistusmääräysmenettelyssä
- Lisätään [sovittelutoimintaa, ks vaihtoehtoinen riidanratkaisu ja neuvontapalvelut], sähköisiä palveluja ja [viranomaisneuvontaa, ks vaihtoehtoinen riidanratkaisu ja neuvontapalvelut].
- Kehitetään tuomareiden pätevytymis- ja täydennyskoulutusjärjestelmää (ks. myös HSA 8.2).
- Lainkäytön avoimuutta lisätään uudistamalla oikeudenkäynnin julkisuuslaki.
- Selvitetään ryhmäkanteen käyttömahdollisuus muun muassa kuluttajakauppa-asioissa.
- Hallintolainkäytön kehittämistä jatketaan (ks. myös HSA 8.2)
- Valitusten käsittelyä nopeutetaan kiinnittäen erityistä huomiota yhteiskunnan tai alueiden kehittämisen kannalta merkittävien päätösten käsittelyaikoihin
- Myös riita-asioissa tuomioistuimille kehitetään vaihtoehtoisia, nopeita ja edullisia menettelyjä.
- Lisätään sovittelutoimintaa, sähköisiä palveluja ja viranomaisneuvontaa.
- Kuluttajavalituslautakunta siirretään oikeusministeriön hallinnonalalle.

Hallitusohjelman sekä strategisten tavoitteiden toimeenpanon edistämiseksi ja konkretisoimiseksi on asetettu oikeusturvapolitiikan strategiatiimi. Strategiatiimi valmistelee toimintaohjelman sekä kehittää ja täsmentää myös oikeusturvaa kuvaavia keskeisiä indikaattoreita.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Linjataan tuomioistuinlaitoksen kehittämistyön pohjaksi pitkän aikavälin kehittämisen suuntaviivat	Tuomioistuinlaitoksen kehittämiskomitean loppumietintö 30.11.2003 OHO	Lausuntokierros ja lausuntoyhteenveto, 09/04. Mahdollisten jatkotoimenpiteiden hankkeistaminen. (OHO)	Jatkovalmistelu OHO	Ulkop. valmistelija 9 kk:ksi 04.
2. Kehitetään käräjäoikeusverkostoa	Lukumäärä alentunut 70:stä 63:een OHO.	Vuoden 2005 alusta lukumäärä alentunut 61:een. HE käräjäoikeuslain muuttamisesta,	Yhdistämisä jatketaan tavoitteena noin 50 käräjäoikeuspiiriä vuoteen 2010	Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.

		syksy 2003. OHO	menessä. OHO	
Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
3. Torjutaan ruuhkautumista ja edistetään ruuhkien purkamista tuomioistuineläimissä	Kohdennetaan resursseja ruuhkaksiin tuomioistuimiin, erityisesti pääkaupunkiseudulle (tulosneuvottelut, OHO)	Kohdennetaan resursseja ruuhkaksiin tuomioistuimiin (tulosneuvottelut, OHO)	Kohdennetaan resursseja ruuhkaksiin tuomioistuimiin (tulosneuvottelut, OHO)	
4. Kehitetään hovioikeuksien piirirajoja	HO-piirirajamuutosehdotus lausunnonle, syksy 03. OHO	Ehdotus VN:n asetukseksi piirijaon tarkistamisesta, kevät 04. OHO	Uusi HO-piirijako käytössä 2005. OHO	Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
5. Edistetään ratkaisukokoonpanojen joustavaa käyttöä sekä työnkulkujen ja työmenetelmien kehittämistyötä tuomioistuimissa Ratkaisukokoonpanojen joustavan käytön osalta ks. myös hallintolainkäytön kehittäminen				Laatuhankkeiden ym. resursseista sovittava tulosneuvotteluissa.ao. virastojen kanssa.
a) Käräjäoikeuksissa	Tuetaan käräjäoikeuksien laatutyötä ja muuta toimintaprosessien kehittämistyötä sekä niihin liittyvää koulutusta. OHO Laatutyön jäntevöittäminen ja laatuhankkeiden tavoitteiden ja kriteerien täsmentäminen. OHO	Uusien laatuhankkeiden koordinointi ja tukeminen. OHO	Jatketaan laatutyön ja muiden toiminnan kehittämishankkeiden laajentamista. OHO	
b) Hovioikeuksissa	Tuetaan hovioikeuksien laatutyötä ja muuta toimintaprosessien kehittämistyötä sekä niihin liittyvää koulutusta. OHO Seulontamenettelyn käyttöönnottoon liittyvän koulutuksen tukeminen. OHO	Seulontamenettelyn toimivuuden seuranta ja arviointi yhteistyössä hovioikeuksien kanssa. OHO	Seulontamenettelyn toimivuuden seuranta ja arviointi yhteistyössä hovioikeuksien kanssa. OHO	
c) Työnkulkujen ja työmenetelmien kehittämistyö korkeimmissa oikeuksissa (KHO:n osalta ks. hallintolainkäytön kehittäminen)-		Koulutuksen tukeminen. OHO Valituslupan rajaaminen, KKO:n käsittelykokoonpano ja ylim. muutoksenhaku. HE mahdollisesti vasta 05. LAVO		

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
6. Oikeusturvan saatavuuden parantaminen ja kustannusten alentaminen				
a) Yksinkertaistetaan rikosoikeudenkäyntimenettelyä	Rikosprosessin tarkistamis-työryhmän loppumietintö 30.9.2003. Ospa 11/03 (LAVO)	HE ROL:n tarkistamisesta 2004 syksy 04. LAVO Koulutus ja toimeenpano. OHO	ROL:n tarkistukset voimaan 2005. LAVO Koulutus ja toimeenpano. OHO	Mm. oikeudellisesti yksinkertaisten rikosasioiden käsittely kevennytyssä menettelyssä. Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
b) Yksinkertaistetaan riidattomien saatavien perintää		Asetetaan työryhmä; työryhmän mietintö 31.12.2004 mennessä (OHO)	Linjaukset mietinnön pohjalta 2005 (OHO)	Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2006-09 kehysvalmistelussa.
c) Kehitetään sähköistä kiinteistönvaihdamta	Selvitystoimeksiannon valmistelu (OM/MMM). Ospa 10/03. Tiva/LAVO/OHO	Selvitys valmistuu 04		Sisältää vaihdantaprosessin kehittämisen kokonaisuutena. Resurssien säästömahdollisuudet arvioitava selvityksessä.
d) Maakaaren tarkistaminen		Arviomuistio tarkistamistarpeesta. LAVO		
e) Tehostetaan digitaali- ja videotekniikan hyödyntämistä asianosaisten ja todistajien kuulemisessa	Videoneuvotteluyhteyden käyttömahdollisuuksien selvittäminen ja pilotointi, työryhmän asettaminen 10/03. OHO/KPO/Tiva	Työryhmän mietintö 06/04 Kokeilujen käynnistäminen OHO/KPO/Tiva	Käyttöönotto ja laajentaminen. OHO/KPO/Tiva	Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
f) Kehitetään sähköistä asiointia ja verkkopalveluja	Ks. pääjakso 10, Sähköisen asiointin ja sähköisten palvelujen kehittämissuunnitelma.			Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa
7. Selvitetään laajapohjaisesti muutoksenhaun merkitys oikeusturvan ja oikeusvarmuuden lisääjänä.	Asetettavan toimikunnan toimeksiannon valmistelu. LAVO	Toimikunnan ehdotus. LAVO	Mahd. HE 05-06. LAVO	

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
8. Uudistetaan tuomareiden koulutus- ja rekrytointijärjestelmä (muun henkilöstön osalta, ks. pääjakso 9)	Tuomarikoulutuksen jatkovalmistelu työryhmässä 1.5.2003-31.12.2003. OHO	HE (budjettilaki) kevät 04, toteutuksen suunnittelu. OHO	Järjestelmän aloitus 2005 OHO	Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa
9. Uudistetaan oikeudenkäynnin julkisuutta koskeva lainsäädäntö	KM 2002:1, Oikeudenkäynnin julkisuus hallintolainkäytössä – työryhmän mietintö 30.6.2003. HE yhdessä yleisten tuomioistuimien julkisuuslain-säädännön kanssa. Jory 12/03. LAVO		HE 2005 LAVO. Koulutus, toimeenpano OHO	
10. Kehitetään tuomareiden valvontaa		Työryhmän asettaminen, kevät 04. OHO		Ulkopuolinen sihteeri 04
11. Selvitetään ryhmäkanteen käyttömahdollisuudet	Toimikunnan asettaminen, jory 11/03. LAVO	Valmistelu toimikunnassa LAVO	Lausuntokierros 05, HE 2006 (mahdollisesti). LAVO	
12. Jatketaan hallintolainkäytön kehittämistä	Neuvottelu OM/KHO 10/03. Lausunnot KHO:n esityksestä. Tiivistelmä lausunnoista 10/03. LAVO	HE eräiksi hallintolainkäyttöä koskeviksi lainmuutoksiksi. Hallintolainkäytön kehittämisohjelma. LAVO	Ohjelman mukainen hankkeiden valmistelu ja toteutus	
13. Nopeutetaan valitusten käsittelyä erityisesti yhteiskunnan tai alueiden kehittämisen kannalta merkittävässä asioissa	Liittyy edelliseen. Myös välittömät toimet ko. valitusten käsittelyn nopeuttamiseksi. Poikkihallinnollisen työryhmän (OM/YM) asettaminen, jory 11/03. LAVO/OHO.			Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa
14. Kehitetään oikeusapupalveluja	Seurataan oikeusapu-uudistuksen toimivuutta ja oikeusaputoimistojen toimintaa. Käynnissä OPTL:n arviointitutkimus. OHO	Seurataan oikeusapu-uudistuksen toimivuutta ja oikeusaputoimistojen toimintaa. OPTL:n arviointitutkimus, väliraportti kevät 04. OHO	OPTL:n seurantatutkimus valmistuu 05. Arvioidaan oikeusapujärjestelmän ja oikeusaputoimistojen toiminnan kehittämistarpeet. OHO	Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
15. Parannetaan oikeudellisia neuvontapalveluja			Kehittämissuunnitelma, kevät 05. Suunnitelman toteutus. OHO/tiedotus	Liittyy myös tietoyhteiskuntaohjelmaan ja verkkopalvelujen kehittämiseen.

				Resurssivaikutukset arvioitava suunnitelmassa.
Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
16. Otetaan käyttöön riita-asioiden sovittelumenettely	Sovittelua koskeva OM:n mietintö (2003:2). Ehdotus HE:ksi 11/03. LAVO Koulutuksen valmistelu. OHO	HE 04. LAVO Koulutus. OHO	Toimeenpano 05.	
17. Kehitetään kuluttajavalituslautakunnan toimintaa (kuluttajariitatyöryhmän ehdotukset)	Valmistellaan työryhmän asettamista. LAVO	Asetetaan työryhmä. LAVO		Resurssivaikutukset arvioidaan työryhmän ehdotuksessa.
18. Siirretään kuluttajavalituslautakunta OM:n hallinnonalalle	Työryhmä OM/KTM, jory 11/03 OHO/LAVO	HE 2004 OHO/LAVO	Toimeenpano 2005 OHO	Budjettilaki, kehys siirrot. Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa

2 Kriminaalipolitiikka vaikuttavammaksi ja paremmin kohdentuvaksi

Tavoitteena on, että rikosentorjunta on vakiintunut paikallisena yhteistyönä koko maassa ja että erityisesti väkivalta-, huumausaine- ja uusintarikollisuus on vähentynyt. Tavoitteena on myös, että rikoksen uhrin asema on parantunut sekä oikeudenloukkausten ja rikollisuuden pelko vähentynyt

Tehostetaan rikosentorjuntaa ja laaja-alaista kriminaalipolitiikkaa

Hallitusohjelma, 14. Oikeuspolitiikka ja kansalaisten turvallisuus:

- Tehostetaan laaja-alaista työtä rikollisuuden syiden ehkäisemiseksi ja kansallisen rikosentorjuntaohjelman toteuttamiseksi.
- Rikosten selvittämisen ja niihin syyllistyneiden saattamisen vastuuseen pitää olla nopeaa, varmaa ja luotettavaa.
- Rikosasioita käsittelevien viranomaisten yhteistyötä tiivistetään.
- Nuorten tekemien rikosten käsittelyaikoja lyhennetään tiivistämällä poliisien, syyttäjien, tuomioistuinten ja sosiaaliviranomaisten yhteistyötä.
- Rikosasioiden sovittelutoiminta vakinaistetaan ja sovittelun saatavuus taataan yhdenvertaisesti koko maassa.
- Ulkomaalaisten vankien lukumäärän vähentämiseksi lisätään yhteyssyyttäjätoimintaa.
- Väkivallan vähentämiseksi laaditaan väkivallan kaikki keskeiset osa-alueet kattava kansallinen väkivallan vähentämishohjelma. Tehostetaan keinoja puuttua perheväkivaltaan.
- Parisuhde- ja naiseen kohdistuvan väkivallan sekä prostituution ehkäisyyn varataan resurssit koko hallituskaudeksi. Väkivallan uhrien ja prostituoitujen tukipalveluihin lisätään voimavaroja ja naiskaupan uhrien suojelua vahvistetaan. Paritusrikosten rangaistussäännöksiä kiristetään ja rikosten selvittämiskeinoja parannetaan. Seksipalvelujen oston kriminalisointi arvioidaan oikeusministeriössä meneillään olevien selvitystöiden pohjalta. Parisuhteessa tapahtuvien pahoinpitelyjen tuomitsemista edistetään poistamalla uhrin vakaaseen tahtoon perustuva syyttämättäjäätämispöytä (Hallitusohjelma 3.1, Sukupuolten väkinen tasa-arvo)
- Kansalaisten turvallisuuden lisäämiseksi sekä erityisesti huumausaine-, väkivalta- ja uusintarikollisuuden vähentämiseksi laaditaan kattava, sektorirajat ylittävä sisäistä turvallisuutta käsittelevä ohjelma. Tässä yhteydessä linjataan sisäisen turvallisuuden tason tavoitteet, toimenpiteet ja tarvittavat resurssit. Samalla ratkaistaan poliisin organisaation tehostaminen palvelutason parantamiseksi. Ohjelma valmistellaan ja toteutetaan suunnitelmallisessa yhteistyössä eri ministeriöiden hallinnonalojen kesken. **(Jatkossa Sisäisen turvallisuuden ohjelma, HSA 8.1 eli STO)**
- Tietoturvaan ja tietotekniikka rikollisuuteen varaudutaan lainsäädäntöä uudistamalla (Hallitusohjelma 13.1)
- Huumausaineiden täyskieltoon pohjautuvaa huumausainepolitiikkaa tehostetaan. Tavoitteena on huumausaineiden käytön ja leviämisen ehkäiseminen sekä huumausainerikosten ja huumausaineisiin liittyvän muun rikollisuuden vähentäminen.
- Talousrikosten ja harmaan talouden estämiseksi ja rikoshyödyn takaisin perimisen tehostamiseksi kehitetään lainsäädäntöä sekä viranomaisten yhteistoimintaa.
- Kansainvälistä yhteistyötä rikollisuuden torjumiseksi tehostetaan.

Hallitusohjelman sekä strategisten tavoitteiden toimeenpanon edistämiseksi ja konkretisoimiseksi on asetettu kriminaalipolitiikan strategiatiimi. Strategiatiimi valmistelee toimintaohjelman sekä kehittää ja täsmentää myös kriminaalipolitiikan eri osa-alueita kuvaavia keskeisiä indikaattoreita.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Lisätään kansalaisten turvallisuutta ja vähennetään erityisesti huumausaine-, väkivalta- ja	Valmistellaan OM:n vastuulla olevat osat STO:sta. Aikataulut, ohjelman sisältö HSA:ssa. KPO	Raportointi kehysvalmistelun yhteydessä 11/04		Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava ohjelman valmistelussa.

uusintarikollisuutta. (STO)				
Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
2. Käynnistetään rikosketjuhankkeen 2. vaihe (liittyy sis. turvallisuuden ohjelmaan) Nopeutetaan nuorten tekemien rikosten käsittelyaikoja sovittelu huomioon ottaen	Työryhmän asettaminen 10/03. KPO Nuorten tekemien rikosten käsittelyaikoja ja niiden seuranta koskevat tavoitteet sisällytetään syyttäjälaitoksen vuoden -04 tulostavoitteisiin.			Työryhmän sihteerin palkka -menot jaetaan KPO:n ja VKSV:n kesken. Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
3. Täydennetään kansallista rikosentorjuntaohjelmaa, koordinointi/STO	Suunnitelma etenemisestä (seudullinen yhteistyö ja kunnallisen toiminnan laajentaminen), jory 11/03. KPO/RTN.	Raportoidaan erikseen OM:ssä	Mahd. seudullisten rik. torjunta-neuvostojen perustaminen	Vaatii sihteerityövoimaa (kustannukset n. 100 000 €) Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
4. Vähennetään väkivaltaa ja tehostetaan keinoja puuttua perheväkivaltaan	Väkivallan vähentämishojelman valmistelu. KPO/RTN Perheen sisäistä lähestymis kieltoa koskeva HE 10/03 LAVO Perheväkivallan torjuminen muilta osin (STM/Stakes) Väliraportti jory 11-12/03	Ohjelman väliraportin käsittely OM:ssä 4/04. KPO Ohjelman hyväksyminen ja hallituksen linjaukset 11-12/04 KPO	Toimeenpanon varmistaminen (seuranta). KPO	Varauduttava resurssien lisätarpeeseen 04-06. Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
5. Kiristetään paritusrikosten rangaistussäännöksiä ja arvioidaan seksipalvelujen oston kriminalisointia, koordinointi STO	Ihmiskauppatyöryhmän osamietintö 7/03, jatkotoimet LAVO	HE keväällä 04 LAVO		Resurssivaikutukset arvioitava 05-08 kehysvalmistelua varten (eri hallinnonalojen).
6. Tehostetaan huumausainepolitiikkaa, koordinointi/STO	Osallistutaan hallituksen huumausainepoliittisen ohjelman 04-07 valmisteluun (STM). KPO.	Ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen syyttäjän-toimessa, vankeinhoitossa, kriminaaliuollossa ja ulosotossa. KPO, OHO, LAVO	Toimenpiteiden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi	Toimenpiteet nykyresurssien puitteissa.
7. Estetään harmaata taloutta ja talousrikollisuutta ja tehostetaan rikoshyödyn takaisin perimistä, koordinointi/STO	Suunnitelma toimenpiteistä osana sisäisen turvallisuuden ohjelmaa. Aikataulut, ohjelman sisältö HSA:ssa. Raportointi jory 10/03. KPO/OHO	Toimivan seurantajärjestelmän kehittäminen. KPO (syyttäjiä koskevilta osin)		Resurssivaikutukset arvioidaan STO:n yhteydessä.
8. Vähennetään ulkomaalaisvankien lukumäärää	Vankien siirtomenettely käynnistynyt, valitusten käsittely	Menettelyjen tarkistaminen ja nopeuttaminen, siirtojen		

	kesken	seuranta. KY/KPO		
Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
9. Tehostetaan yhteistoimintaa erityisesti huumausainerikollisuuden torjunnassa Virossa ja Venäjällä	Uusi yhteyssyyttäjä Pietariin.	Yhteyssyyttäjiä tehtävien, ohjaussuhteiden ja raportointivelvollisuuden selkiyttäminen. KY/KPO		
10. Tehostetaan kansainvälistä rikosoikeusyhteistyötä	Nopeutetaan tuomittujen siirtomenettelyä. Arviomuistio 12.5.03 LAVO. Jory 10/03 Ks. pääjakso 7.			
Parannetaan rikosten uhrien tuki- ja korvausjärjestelmiä. Tehostetaan todistajan suojelua.				
Hallitusohjelma, 14:				
<ul style="list-style-type: none"> • Rikoksen uhrin lainsäädännössä turvattujen oikeuksien on toteuduttava myös käytännössä. Tämän on korostuttava poliisin, syyttäjän ja muiden oikeusviranomaisten toiminnassa. • Rikosuhripäivystyksen toimintaedellytykset ja muun kriisiavun saatavuus turvataan koko maassa. • Rikosvahinkojen korvaamista tehostetaan ja lainsäädäntöä uudistetaan. • Tehostetaan todistajan suojelua 				
11. Parannetaan rikoksen uhrin oikeuksien toteutumista käytännön viranomaistoiminnassa, koordinointi/STO	Suunnitelma toimenpiteistä osana rikosketjuhanketta KPO	Raportointi STO		
12. Turvataan rikosuhripäivystyksen toimintaedellytykset ja laajennetaan toiminnan alueellista kattavuutta.	Selvitetään toiminnan laajentamistarve kriisi- ym. avun laadun mukaan. KPO	Toimenpide-ehdotusten valmistelu. KPO		Edellyttää lisärahoitusta vuoden -05 TA:ssa
13. Tehostetaan rikosvahinkojen korvaamista ja uudistetaan lainsäädäntöä, koordinointi/STO	Korvaushakemusten käsittelyä nopeutettu, selvitetään mahdollisuudet ja toimenpiteet hakemusten käsittelyn joutuisuuden varmistamiseksi. KPO (lainsäädäntö, ks. pääjakso 4)		HE rikosvahinkolaiksi 05. LAVO Uusi lainsäädäntö voimaan 06	Valtiokonttorille osoitettavan korvausmäärärahan riittävyys ja korvausperusteiden muuttumisesta aiheutuvat lisämenot otettava huomioon 05-08 kehysvalmistelussa.
14. Tehostetaan todistajan suojelua, koordinointi/STO	Suunnitelma toimenpiteistä (mm. todistajansuojeluohjelman	Raportointi STO		Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa

	tuki/KRP) osana sisäisen turvallisuuden ohjelmaa KPO /OHO.			
--	--	--	--	--

Monipuolistetaan seuraamusjärjestelmää Hallitusohjelma, 14: <ul style="list-style-type: none"> Nuorten rikoksenteekijöiden seuraamuksia uudistetaan ja niiden vaikuttavuutta lisätään. Seuraamusjärjestelmää kehitetään nuorten pysyvää rikoksetonta elämänmuutosta tukevaksi. Valmistellaan sopimushoitorangaistuksen käyttöönottoa. Kehitetään uudentyyppisiä seuraamuksia kuten arestirangaistusta. 				
Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoitetaso 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Huom.
15. Uudistetaan nuorten rikoksenteekijöiden seuraamusjärjestelmää	Nuorten seur. järjestelmätoimikunnan mietintö(OM /03). Lausuntoyhteenveto ja jatkotyön linjaukset, jory 11/03. LAVO/KPO	Nuorisorangaistuksen alueellinen laajentaminen ja vakinaistaminen, HE. Muiden seuraamusjärjestelmän kehittämistoimien valmistelu, ehdotus HE:ksi 09/04 mennessä. KPO/LAVO	Nuorisorangaistuksen laajentaminen koko maahan 1.1.05 lukien. HE nuorten rikoksenteekijäin seuraamusjärjestelmäksi kevät/05. KPO/LAVO	Varauduttava lisäresurssitarpeeseen vuodesta 05 lähtien.
16. Valmistellaan sopimushoitorangaistuksen käyttöönottoa.	Luonnos hallituksen esitykseksi valmisteltu 6/03, jory 9/03, LAVO	HE sopimushoidon kokeilemisesta, syksy 04 LAVO	Sopimushoidon mahdollinen käyttöönotto. KPO/LAVO.	Vaatii lisäresursseja; otettava huomioon 05–08 kehysvalmistelussa
Otetaan uusintarikollisuuden vähentäminen täytäntöönpanon keskeiseksi tavoitteeksi Hallitusohjelma, 14: <ul style="list-style-type: none"> Vankeusrangaistusta koskeva lainsäädäntö uudistetaan. Rangaistusten täytäntöönpanoa ja vankeinhoitolaitoksen toimintaa kehitettäessä otetaan keskeiseksi tavoitteeksi uusintarikollisuuden vähentäminen. Rangaistusten täytäntöönpanoa kehitetään edistämään tuomittujen mahdollisuuksia rikoksettomaan elämään ja yhteiskuntaan sijoittumista. Vapautuvien vankien elämänhallintaa tukeva jälkihuolto järjestetään. Tarkastellaan sakon muutorangaistuksen käyttöä maksukyvyttömyyden vuoksi suorittamatta jäävien sakkojen osalta sekä selvitetään mahdollisuudet helpottaa vankiloiden tilanahtautta sakkovankien tarkoituksenmukaisella sijoittelulla. 				
17. Uudistetaan vankeusrangaistusta koskeva lainsäädäntö.	Ehdotus HE:ksi 10-11/ 03. KPO	Uuden lainsäädännön voimaantulon valmistelu.	Uuden vankeuslainsäädännön voimaantulo 09/05. KPO.	Menolisäys arviolta 5 milj. euroa, edellyttää resurssien uudelleenkohdentamista. Otettava huomioon 05–08 kehysvalmistelussa.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoitetaso 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Huom.
<p>18. Rangaistusten täytäntöönpanon rakenteiden kehittäminen.</p> <p>- vankeinhoidon laitosorganisaation ja laitosten toimintamallin uudistaminen</p> <p>- keskushallinnon (Rise) ohjausjärjestelmän sekä säädösten uudistaminen</p>	<p>RAKE II - hanke asetettu keväällä 2003. KPO.</p> <p>. Esiselvitys, jory 10/03. (YLO/KPO)</p> <p>Osana RAKE II –hanketta. KPO</p>	<p>RAKE II-hankkeen ehdotukset, jatkovalmistelusta ja aikataulusta päättäminen jory 4/04. KPO</p> <p>OM:n talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelujen järjestäminen, jatkoselvitys 4/04. YLO/KPO</p> <p>RAKE II-hankkeen ehdotukset, jatkovalmistelusta ja aikataulusta päättäminen jory 4/04. KPO</p>	<p>Ehdotusten toimeenpano 05 –07 kytkeytyy uuden vankeuslain voimaantumoon ja resursseihin. KPO.</p> <p>Toimenpiteiden toteuttaminen. KPO</p> <p>Toimenpiteiden toteuttaminen. KPO</p>	<p>Yhteys vankeuslain kehysvaikutuksiin.</p> <p>Kokonaissästö- ja rationalisointitavoitteet arvioidaan kehysvalmistelussa 05-08.</p>
<p>19. Järjestetään vapautuvien vankien elämänhallintaa tukeva jälkihuolto, koordinointi STO.</p>	<p>Asetetaan ministeriöiden (mm. OM,STM,TM) yhteishanke jälkihuollon järjestämiseen liittyviä kysymyksiä varten, jory 11/03. KPO</p>	<p>Raportointi STO</p>		<p>Osahankkeena jo käynnistetty seudullista yhteistyötä koskeva YRE-hanke. Edellyttää muiden ministeriöiden resurssien kohdentamista. turvattava. Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.</p>
<p>20. Arvioidaan sakon muuntorangaistuksen asema seuraamusjärjestelmässä sekä selvitetään sakkovankien sijoittamiseen liittyvät kysymykset</p>	<p>Selvitys sakon muuntorangaistuksesta 5/03, lausunnot 8/03. Lausuntotiivistelmä ja jatkotoimista päättäminen jory 11/03 KPO/LAVO</p>		<p>HE 05. KPO/LAVO</p>	<p>Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa</p>

3. Maksuhäiriöiden hoito joustavammaksi ja tehokkaammaksi

Tavoitteena on, että vastuullisuus ja tasapuolisuus luottosuhteissa on lisääntynyt sekä menettelyjen ennustettavuus ja hyväksyttävyyys maksukyvyttömyyden kohdatessa parantunut.

Hallitusohjelma, 14:

- Luodaan kattava toimenpideohjelma ylivelkaantumisongelmien syntyminen ja niiden syvenemisen estämiseksi sekä maksukyvyttömyystilanteiden joustavaksi ja tehokkaaksi hoitamiseksi Sosiaalisena tavoitteena on edistää ongelmiin joutuneiden yksityishenkilöiden ja perheiden mahdollisuuksia aktiiviseen elämään. Samalla parannetaan yrittäjätöiminnan edellytyksiä. Toimenpideohjelmaa toteutetaan eri hallinnonalojen yhteistyönä.
- Varmistetaan riittävät ja kattavat velkaneuvontapalvelut koko maassa. Kehitetään velkaneuvonnan menetelmiä ja henkilöstön osaamista.
- Ulosottolain kokonaisuudistusta jatketaan.
- Ulosottolain ja velan vanhentumista koskevien lakien uudistusten vaikutuksia seurataan.
- Kehitetään ulosottoviranomaisten toimintaa ja organisaatiota sekä kansainvälisiä toimintavalmiuksia.
- Toteutetaan konkurssilainsäädännön kokonaisuudistus, jonka yhteydessä otetaan huomioon velkajärjestely- ja ulosottolainsäädännön kokonaisuus. Lisätään ja tehostetaan konkurssiasiamiehen suorittamaa konkurssipesien valvontaa.
- Yrittäjyyden politiikkaohjelma: Kehitetään konkurssi-, yrityssaneeraus- ja muuta maksukyvyttömyyslainsäädäntöä elinkelpoisten yritysten tarpeettomien konkurssien välttämiseksi. Selvitetään mahdollisuus henkilökohtaiseen konkurssiin ja oman asunnon saamiseen ns. suojaosuuden piiriin.

Hall.ohjelma 11.3:

- Paikallistasolla hoidettavien neuvontatehtävien, muun muassa kunnallisen kuluttajaneuvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan, tarvetta ja asemaa arvioidaan kokonaisuutena.
- Yrittäjyyden politiikkaohjelma (HSA):
- Konkurssin tehneiden ja muiden maksuhäiriömerkinnöistä kärsivien yrittäjien edellytyksiä uuden yritystoiminnan aloittamiseen parannetaan luottotietolainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä

Hallitusohjelman sekä strategisten tavoitteiden toimeenpanon edistämiseksi ja konkretisoimiseksi on asetettu maksuhäiriöpolitiikan strategiatiimi. Strategiatiimi valmistelee toimintaohjelman sekä kehittää ja täsmentää myös maksuhäiriöpolitiikkaan liittyviä keskeisiä indikaattoreita.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Laaditaan kattava velkahallintaohjelma ylivelkaongelmien ennaltaehkäisyä ja ongelmien joustavaa hoitamista varten (HSA 8.2.)	Velkahallintaohjelman ohjausryhmän asettaminen, työsuunnitelma ja ohjelmatyön käynnistyminen. LAVO/OHO	Velkahallintaohjelman valmistelu 05/04 ja toimeenpano. LAVO/OHO	Velkahallintaohjelman toimeenpano	Resurssivaikutukset arvioitava ohjelman valmistelun yhteydessä.
2. Uudistetaan luottotietoja koskevaa lainsäädäntöä luotonannon avoimuuden ja riskinjoon oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi. Yrittäjyyden pol.	Luottotietolainsäädännön kehittämistyöryhmän muistio uudistuksen suuntaviivoista 03/03. Lausuntotiivistelmä 9/03, jory 10/03.	Työryhmän ehdotukset 30.4.04. Lausuntokierros. LAVO	HE 05	Kulutusluottodirektiivin 87/102/ETY uudistaminen vireillä EU:ssa.

ohjelma, liittyy myös edelliseen	LAVO			
Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
3. Ulosoton toiminnan, ohjauksen ja organisaation kehittäminen. Toiminnan tehostamiseksi ja palvelujen laadun kehittämiseksi edistetään työkulkujen ja työmenetelmien kehittämistyötä	Valmistellaan linjaus ja työsuunnitelma organisaation kehittämiseksi yt-määräyksillä (ulosottopiirien yhdistäminen tavoitteena 30-40 ulosottopiiriä) Annetaan 4 yt-määräystä. Työkulkujen kehittämistyöryhmä Ulosottopiirien tulostavoitteet 04 (OHO)	Toteutetaan neljä yt-määräystä 03/04. Valmistellaan yksitoista yt-määräystä ja toteutetaan ne 01/05. (OHO) Linjataan organisaation kehittämistyön pohjaksi pitkän aikavälin tavoitteet (OHO/LAVO). Työkulkujen kehittämistyöryhmän raportti 02/04. (OHO) Ulosottopiirien tulostavoitteet 05 (OHO) Ulosottohenkilöstön rekrytointi, koulutus- ja kehittämisjärjestelmän suunnittelu ja resurssivaikutusten arviointi. (OHO)	Valmistellaan kahdeksan yt-määräystä 05 ja toteutetaan ne 06. Uusi yhteistoimintamääräyksiin perustuva organisaatio käyntiin 06. (OHO)	Säästövaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa. Hallituksen selonteko kihlakuntaudistuksesta 2005
4. Maksukyvyttömyyslainsäädännön kehittäminen				
a) Ulosottolain kokonaisuudistus	Ulosottolain kokonaisuudistuksen III-vaihe (ulosmittaus ja realisointi), lausuntotiivistelmä 11/03. LAVO. Esitykseen liittyy ulosottomaksuja koskeva muutos LAVO/OHO II-vaiheen uudistuksen koulutuksen toteutus. Painopiste ulosottojärjestelmän	II vaiheen uudistuksen voimaantulo ja ULJAS-järjestelmän käyttöönotto 1.3.2004. Tietojärjestelmähakijoiden sähköisten liittymien testaaminen ja lupien myöntäminen. Tietojärjestelmän täydentäminen: kiireelliset toiminnalliset muutokset, internet-asiointi ja raportointi. OHO	Sähköisen asioinnin kehittäminen ulosotossa, tietojärjestelmän täydentäminen, elatusapusaatavia koskevan sähköisen asioinnin suunnittelu (OHO) 2005/Uudistuksen viimeinen osa-HE (LAVO)	Tietojärjestelmän ja muut kustannusvaikutukset otettava huomioon 05-08 kehysvalmistelussa

	koulutuksessa. OHO	HE III vaiheen uudistukseksi (LAVO) ja siihen liittyvä ulosottomaksuja koskeva muutos LAVO/OHO Asetusehdotukset OHO III-vaiheen koulutuksen suunnittelu. OHO Kokonaisuudistuksen IV-vaihe (veronulosotto ym.): ehdotus keväällä 04. LAVO		
b) Konkurssimenettely ja konkurssivalvonnan tehostaminen	Konkurssiasetuksen valmistelu. LAVO	Konkurssilaki voimaan 1.7.04, julkisselvityksen käyttöönotto. (LAVO/OHO). Arvio tarpeesta uudistaa maksukyvyttömyyslainsäädäntöä esim. henkilökohtaista konkurssia koskevilla säännöksillä. LAVO		Kustannukset otettava huomioon 05–08 kehysvalmistelussa (HE:n mukaisena, myös A:n vaikutukset)
c) Yrityssaneeraus	Kuuleminen yrityssaneerauslain kehittämistarpeista, syksy 03. LAVO	Arviomuistio yrityssaneerauslain kehittämistarpeista, jatkotoimista päättäminen, kevät 04. LAVO		
d) Ulosottolain ja velan vanhentumista koskevien lakien uudistusten vaikutusten seuranta		Toimeksianto selvityksen laatimisesta. LAVO	Oikeudellinen selvitys 05-06	
e) Ulosottolain ja velan vanhentumista koskevien lakien vaikutus kuolinpesässä		HE PK 21-luvun muuttamisesta (selkeyttävä säännös) LAVO		

4. Kansalaisten oikeussuhteita koskevat lait yhteiskunnan muutosten tasalle

Tavoitteena on, että kansalaisten välisiä perussuhteita koskevat säännökset ovat yhteiskunnan muutosten tasalla, erityisesti: arvioidaan perhe- ja perintölainsäädännön ajanmukaisuutta, suojataan kuluttajaa muuttuvilla markkinoilla, edistetään oikeudenmukaisen riskin jaon toteutumista vahinkotapauksissa ja kehitetään yhteisöjä koskevan lainsäädännön joustavuutta.

Hallitusohjelma, 14:

- Uudistetaan osakeyhtiölakia ja kehitetään kaupallisia yhteisöjä koskevan lainsäädännön joustavuutta.
- Selvitetään vastaavtko nykyiset avioliittolain varallisuussäännökset yhteiskunnan vaatimuksia.
- Annetaan eduskunnalle esitys laiksi hedelmöityshoidoista.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Uudistetaan osakeyhtiölainsäädäntö	Työryhmän mietintö 5/03, lausuntokierros syyskuu 03. Keskustelu peruskysymyksistä ministerin kanssa 10/03. LAVO	Yhteenveto lausunnoista, HE:n valmistelu. Käsittely joryssa ja jatkokeskustelut ministerin kanssa. LAVO	HE 05 (LAVO)	
2. Selvitetään aviovarallisuussäännösten uudistustarpeet		Arviomuistio etenemisestä, jory kevät 04. LAVO	Selvityksen laatiminen (LAVO)	Selvitysmenot otettava huomioon 05-08 kehysvalmistelussa
3. Annetaan eduskunnalle esitys laiksi hedelmöityshoidoista.	Ministerin valmisteluohjeet, syyskuu 03. LAVO	HE syyskuu 04. LAVO		
4. Selvitetään perintökaaren uudistustarpeet	Työryhmä 6/03-5/04. LAVO	Alustava arviomuistio uudistamistarpeista, jory 2/04, seminaari 3/04. Työryhmän ehdotus uudistamista kaipaavista kysymyksistä. 5/04. LAVO	Jatkotoimet työryhmän ehdotusten pohjalta	Selvitysmenot otettava huomioon 05-08 kehysvalmistelussa
5. Uudistetaan vahingonkorvauslaki tavoitteena henkilövahinkojen ja elatuksen menetyksen korvaamista koskevien säännösten selkeyttäminen	HE (henkilövahingot) 12/03. Arviomuistio rikosvahinkolain uudistamisesta (LAVO)	Työryhmän asettaminen ja sen ehdotus HE:ksi (rikosvahingot) (LAVO)	Henkilövahinkoja koskeva laki voimaan 06. (LAVO) Rikosvahinkoja koskeva laki voimaan 06 (LAVO)	Resurssivaikutukset henkilövahinkojen korvaamiseen liittyen HE:n mukaisena 120 000 euroa/v, rikosvahinkojen osalta arvioitava 05-08 kehysvalmistelussa.

5. Lisätään säädösvalmistelun johdonmukaisuutta

Tavoitteena on, että lait ovat nykyistä selkeämpiä, niitä säädetään harkitummin ja ne ovat vaivattomammin saatavissa.

Säädösvalmistelun johdonmukaisuus

Hallitusohjelma (luku 14.)

- Lainvalmisteluprosessin ja lainsäädännön laadun parantamiseksi tehostetaan lainvalmistelun suunnittelua ja johtamista. Ministeriöille turvataan edellytykset toteuttaa hyvää lainvalmistelua ja kehitetään laintarkastusta.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Tehostetaan lainvalmistelun suunnittelua ja johtamista sekä turvataan ministeriöille edellytykset toteuttaa hyvää lainvalmistelua (HSA 8.2).	Asetettu valtioneuvoston lainvalmistelun suunnittelun ja johtamisen kehittämisryhmä 25.6.2003-25.6.2005. Ryhmä raportoi kansliapäällikkökokoukselle ja hallitukselle erikseen	Kehitetään lainvalmistelun suunnittelua, johtamista ja vaikutusarviointia kansliap.ryhmän työohjelman mukaisesti. Ryhmä raportoi kansliap. kokoukselle ja hallitukselle erikseen	Kehitetään lainvalmistelun suunnittelua, johtamista ja vaikutusarviointia kansliap.ryhmän työohjelman mukaisesti. Ryhmä raportoi kansliap. kokoukselle ja hallitukselle erikseen	Resurssitarpeet täsmennettävä ryhmän työn edetessä. V. 2004 + 50 000 euron lisärahoitus.
2. Kehitetään laintarkastusta. Turvataan tarkastustoimiston edellytykset ylläpitää nykyinen joutuisuus ja kattavuus. Tehostetaan koulutusta ja neuvontaa sekä julkaistaan oppaita. LAVO	Lainlaatijan EU-opas viimeistellään ja julkaistaan. Hallituksen esityksen laatimisohteet (HELO) lausunnoille ja viimeistelyyn. Jory 12/03. LAVO	HELO julkaistaan. Oppaat vakiinnutetaan käyttöön. Lainlaatijan oppaan uusimistyö käyntiin. LAVO	Lainlaatijan opas julkaistaan ja vakiinnutetaan käyttöön. LAVO	1-2 uutta virkaa tarkastustoimistoon porrastetusti

6. Edistetään demokratian toimivuutta ja kansalaisten osallistumista

Tavoitteena on, että ihmisten vaikutusmahdollisuudet ovat lisääntyneet ja kansalaisten kiinnostus osallistua valtiollisen, kunnallisen ja eurooppalaisen demokratian toimintaan on kasvanut.

Yhteistyö demokratian toimivuuden kehittämiseksi

Hallitusohjelma, 14:

- Kansalaisten osallisuuden vahvistamiseksi ja demokratian toimivuuden parantamiseksi kehitetään kansalaisten osallistumismahdollisuuksia ja – muotoja sekä pyritään lisäämään äänestysaktiivisuutta hallituksen kansalaisvaikuttamista koskevan politiikkaohjelman mukaisesti.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma (HSA)	Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman käynnistäminen ja ohjelmajohtajan valinta 09/03	Ohjelmajohtaja ja ohjelmaa varten asetettu erillinen organisaatio		Ohjelma raportoi suoraan ohjaavalle ministeriryhmälle. Resurssivaikutukset arvioitava 05-08 kehyksiin
2. Vaalijärjestelmän kehittäminen	Vaalijärjestelmän kehittäminen hallitusohjelman mukaisesti ja osana kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaa: mm. äänestäjä-edustaja –suhteen ja vaaliasetelman selkeyttäminen äänestäjän näkökulmasta sekä tekniset kysymykset. YLO/LAVO	Aikataulu ja sisältö täsmentyvät loka-marraskuussa 03	Kehittämistyö valmis 06-07; mahdollisten uudistusten voimaantulosta päätettäneen erikseen YLO/LAVO	Lisärahoitus osana pol.ohjelmaa.
3. Vaalitietojärjestelmän uudistaminen	Aikataulu täsmentyy esimäärittelyvaiheen jälkeen loppuvuodesta 03. YLO		Vaalitietojärjestelmän kokonaisuudistus toteutettu 07-08 YLO	Säästöt ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.

7. Osallistutaan aktiivisesti Euroopan oikeudelliseen kehittämiseen

Tavoitteena on, että laajentuneesta Euroopan unionista on voitu hyötyä, unionin toiminta on käynyt selkeämmäksi ja rajat ylittävä oikeusturva parantunut.

Osallistuminen EU:n kehittämiseen ja oikeuksien toteutuminen EU:n alueella

Hallitusohjelma (luku 2):

- Hallitus haluaa vahvistaa Euroopan unionin toimintakykyä ihmis- ja perusoikeuksien, hyvinvoinnin ja turvallisuuden parantamisessa. Euroopan unionia on kehitettävä sekä jäsenvaltioiden että kansalaisten yhteisönä. Hallitus suhtautuu myönteisesti Euroopan unionin laajentumiseen edelleen uusilla jäsenmailla. Laajentuvan Euroopan unionin päätöksentekokykyä ja toiminnan vaikuttavuutta on parannettava ja sopimusperustaa selkeytettävä EU:n tulevaisuuskonventin työn pohjalta. Hallitus tukee selkeän ja sitovan perusasiakirjan hyväksymistä unionin uudeksi perussopimukseksi. Laajentuvan unionin toimintakyvyn takaamiseksi hallitus tukee määränemmistö päätöksenteon lisäämistä ja toimielinten välisen yhteistyön selkeyttämistä ja vahvistamista siten, että unionin toimielinten välistä vallan tasapainoa kunnioitetaan. Unionin toimielinjärjestelmää ja hallintoa on kehitettävä yksinkertaisempaan ja avoimuutta lisäävään suuntaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.
- Unionin edelleen kehittämiseksi vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella hallitus kannattaa jäsenvaltioiden lainsäädännön vastavuoroiseen tunnustamiseen perustuvaa yhteistyön tiivistämistä, viranomaisyhteistyön lisäämistä ja kokonaisvaltaisen yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan luomista.

Hallitusohjelman sekä strategisten tavoitteiden toimeenpanon edistämiseksi ja konkretisoimiseksi on asetettu OM:n EU OM:n EU-politiikka ja muu kansainvälinen yhteistyö-strategiatimi. Strategiatimi valmistelee toimintaohjelman sekä kehittää ja täsmentää myös strategia-alueita kuvaavia keskeisiä indikaattoreita.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Osallistutaan aktiivisesti EU:n kehittämiseen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena samoin kuin EU:n oikeudellisten rakenteiden kehittämiseen. (Oikeusministeriön toimintapolitiikka EU:ssa)	Linjaukset määritellään puheenjohtajuuskausittain OM:n EU-toimintapolitiikka – asiakirjassa, jory 9/03. KY/LAVO ja muut osastot	EU-toimintapolitiikan päivitys ja jory käsittely uuden pj-kauden alussa (käsittely myös EU-min.valiokunnassa). KY/LAVO/osastot	EU-toimintapolitiikan päivitys ja jory käsittely uuden pj-kauden alussa. KY/LAVO/osastot	
2. Valmistaudutaan Suomen EU-puheenjohtajuuteen	Tilannearvio, OSPA 10/03. KY	Käynnistetään Suomen puheenjohtajuuskauden (II 2006) valmistelut ja selvitetään resursointi. KY	Puheenjohtajuus 1.7.2006-31.12.2006	Resurssivaraukset pj-kauden valmisteluun 05-06 määrärahoissa

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
3. Luodaan kansalliset edellytykset vastavuoroisen tunnustamisen ja siviilioikeudellisen yhteistyön kehittämiseksi				
a) Siviilioikeus	1.Uusien kansainvälisten ja EU -instrumenttien voimaansaattamisen (KY/LAVO/OHO) 2.Siviilioikeudellisen verkoston toiminta ja ylläpitotehtävät KY 3.Elatusapukonventioiden mukaisten viranomaistehtävien siirto ulkoministeriöstä. Aloitetaan selvittelyt ja neuvottelut UM kanssa.	Esitys menettelytavoista ja koordinoinnista OM:n sisällä Muistio OSPA 01/04. KY Verkoston toiminnan aktivointi.. KY Muutos voimaan ja kehysiirto 12/04-01/05.KY	Käynnistetään kansainvälisestä siviilioikeusavusta annettavan lain valmistelu (LAVO/KY) OM:n rooli muuttuu osin keskusviranomaisesta toimintaa ohjaavaksi keskusyksiköksi	Koulutus ja it-menot sekä tehtävien kehitys otettava huomioon 05-08 kehysvalmistelussa. Tuomioistuinten mahdollisuus hyödyntää komission tarjoamia it-palveluita varmistettava. KY/Tietohallinto
b) Rikosoikeus	Uusien instrumenttien operatiiviseen voimaansaattamiseen liittyviä kysymyksiä käsitellään kansainvälisten rikosasiain yhteistyöryhmässä JORY:n informointi 10/03. KY Pidätysmääräystä koskeva AGIS seminaari 12/03 KY	Raportointi ja linjaukset joryssä vuosittain. Pääpaino on laajentumisessa ja Viro-yhteistyössä. KY Osallistutaan aktiivisesti uusien instrumenttien kehitystyöhön. KY/LAVO/osastot Arvioidaan yhteyssyyttäjätoimintaa. KY		

<p>4. Luodaan kansalliset edellytykset vastavuoroisen tunnustamisen ja siviilioikeudellisen yhteistyön kehittämiseksi</p> <p>a) Siviilioikeus</p> <p>b) Rikosoikeus</p>	<p>1.Uusien kansainvälisten ja EU-instrumenttien voimaansaattamisen (KY/LAVO/OHO)</p> <p>2.Siviilioikeudellisen verkoston toiminta ja ylläpitotehtävät KY</p> <p>3.Elatusapukonventioiden mukaisten viranomaistehtävien siirto ulkoministeriöstä. Aloitetaan selvittelyt ja neuvottelut UM kanssa.</p> <p>Uusien instrumenttien operatiiviseen voimaansaattamiseen liittyviä kysymyksiä käsitellään kansainvälisten rikosasiain yhteistyöryhmässä</p> <p>JORY:n informointi 10/03. KY</p> <p>Pidätysmääräystä koskeva AGIS seminaari 12/03 KY</p>	<p>Esitys menettelytavoista ja koordinoinnista OM:n sisällä Muistio OSPA 01/04. KY</p> <p>Verkoston toiminnan aktivointi.. KY</p> <p>Muutos voimaan ja kehys siirto 12/04-01/05.KY</p> <p>Raportointi ja linjaukset joryssä vuosittain. Pääpaino on laajentumisessa ja Viro-yhteistyössä. KY</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti uusien instrumenttien kehitystyöhön. KY/LAVO/osastot</p> <p>Arvioidaan yhteyssyyttäjätoimintaa. KY</p>	<p>Käynnistetään kansainvälisestä siviilioikeusavusta annettavan lain valmistelu (LAVO/KY)</p> <p>OM:n rooli muuttuu osin keskusviranomaisesta toimintaa ohjaavaksi keskusyksiköksi</p>	<p>Koulutus ja it-menot sekä tehtävien kehitys otettava huomioon 05-08 kehysvalmistelussa.</p> <p>Tuomioistuinten mahdollisuus hyödyntää komission tarjoamia it-palveluita varmistettava. KY/Tietohallinto</p>
---	---	---	---	--

Oikeusvaltiokehityksen edistäminen kansainvälisenä yhteistyönä

Hallitusohjelma (luku 1):

- Hallituksen tavoitteena on edistää kestävästä kehityksestä, vakautta ja turvallisuutta kansainvälisessä yhteistyössä sekä vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa. Hallitus tukee Yhdistyneiden kansakuntien ja muiden laajaan kansainväliseen yhteistyöhön perustuvien yhteistyörakenteiden toimintakyvyn parantamista demokratian, ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja oikeusvaltion periaatteiden vahvistamiseksi.
- Hallituksen tavoitteena on kehittää Baltian maiden ja pohjoismaiden välistä yhteistyötä Euroopan unionissa ja muissa eurooppalaisissa yhteistyöjärjestöissä.
- Suomi osallistuu rauhanturva- ja kriisinhallintayhteistyöhön Yhdistyneiden kansakuntien, Euroopan Unionin, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön ja Naton rauhankumppanuusohjelman puitteissa. Suomi edistää kansainvälistä turvallisuusyhteistyötä pitäen tavoitteena konfliktien ennaltaehkäisyä ja terrorismin torjuntaa.
- Hallitus jatkaa hyvien suhteiden kehittämistä Venäjän kanssa ja vaikuttaa aktiivisesti EU:n ja Venäjän välisten suhteiden sisältöön.

Hallitusohjelma (luku 2):

- Hallitus suhtautuu myönteisesti Euroopan unionin laajentumiseen edelleen uusilla jäsenmailla.

Tavoitteet ja toimenpitekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
5. Kehitetään Baltian maiden ja pohjoismaiden välistä oikeusyhteistyötä EU:ssa ja muissa eurooppalaisissa yhteistyöjärjestöissä	Tilannekartointi ja yhteistyörakenteita koskeva kehittämissuunnitelma, ospa syksy 03. Alueellinen pidätysmääräyskoulutus (Agis) 12/03 KY	Arvioidaan yhteyssyyttäjä-toiminnan tuloksia. KY		Selvitetään resurssitarpeet ja rahoitusmahdollisuudet
6. Toteutetaan Venäjä -yhteistyötä	Toteutus Venäjä-strategian pohjalta. Vuotuisen yhteistyöohjelman 04 valmistelu. Raportointi ja linjaukset jory 12/03 Koordinoidaan toimet EU:n ja muiden jäsenvaltioiden kanssa Pietarin yhteyssyyttäjä aloittaa 1.9. KY	Venäjä/EU-konferenssi 04. Venäjä-strategian tarkistus 05/04. KY Arvioidaan yhteyssyyttäjä-toiminnan tuloksia (syksy 04). KY	Strategian ja yhteistyöohjelman toteutus	Varmistettava hankkeiden resursointi yhteistyössä osastojen kanssa
7. Tuetaan Euroopan unionin edelleen laajentumista uusien jäsenmaiden oikeusvaltiokehitystä edistämällä	Keskeiset hankkeet: Kroatian oikeushallinnon kehittäminen (mm. Kroatian CARDS twinning -hanke. Jory 11/03 OHO/KY			Varmistettava hankkeiden resursointi yhteistyössä osastojen kanssa

8. Osallistutaan siviilikriisinhallintayhteistyöhön	15-20 hallinnonalan siviilikriisinhallinta-asiantuntijaa eri tehtävissä, rotaatiojärjestelyt yhdessä SM:n vastuuyksikön kanssa. KY	Raportointi ja jory-linjaukset toimenpiteiden edistymisestä puolivuositain. KY Valmennusseminaari hallinnonalan henkilöstölle. KY Osallistuminen EU-tasoiseen valmennukseen. KY	Raportointi ja jory-linjaukset toimenpiteiden edistymisestä puolivuositain. KY	Varmistettava hankkeiden resurssointi yhteistyössä osastojen kanssa. UM:ltä saatavat resurssit?
---	--	---	--	---

8 Eräitä muita hallitusohjelma-asioita

Hallitusohjelma, 14:

- Saamelaisten kielelliset oikeudet turvataan
- Huolehditaan kielilain käytännön toteutuksesta
- Laki suomenruotsalaisista kansankäräjistä (Folktinget) uudistetaan (OPM, OM osallistuu valmisteluun)

Indikaattorit ja tavoitetasot: *

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Turvataan saamelaisten kielelliset oikeudet	HE saamen kielilainsäädäntöön 1.1.04 (LAVO)	Lain toimivuutta seurataan yhteistyössä saamelaiskäräjien kanssa (YLO)	Lain toimivuutta seurataan yhteistyössä saamelaiskäräjien kanssa (YLO)	Saamen kielilain resurssitavetta arvioidaan saatavien kokemusten pohjalta jatkuvuutena
2. Huolehditaan kielilain toimeenpanosta	Uusi kielilaki voimaan 1.1.04. Annetaan KieliA (LAVO). Valmistellaan voimaantuloon liittyvää koulutusta, tiedotusta ja ohjeistusta sekä kieliasian neuvottelukunnan asettamista. (YLO)	Lain toimivuuden seuranta ja arviointi sekä käytännön soveltamisen ohjeistus ja tukeminen.	Lain toimivuuden seuranta ja arviointi sekä käytännön soveltamisen ohjeistus ja tukeminen.	

9 Strategisen henkilöstöjohtamisen kehittäminen

Tavoitteena on tukea hallinnonalan strategian toimeenpanoa henkilöstöjohtamisen koko keinovalikoimaa hyödyntäen sekä huolehtia hyvästä työnantajakuvasta, kannustavasta työilmapiiristä ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä ottaen erityisesti huomioon kiristyvä työvoimakilpailu ja henkilöstön ikääntyminen

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Toimintastrategiaa tukevan ja hyvän henkilöstöjohtamisen periaatteet sekä toimintatavat kokoavan hallinnonalan henkilöstöstrategian (Hestra) laatiminen	Työsuunnitelma, etenemislinjat ospa 10/03. Henkilöstöstrategiaprosessin käynnistäminen. Johdon tuki/YLO/osastot	Henkilöstöstrategiaprosessin jatkaminen, raportointi jory 2/04. Johdon tuki/YLO/osastot	Strategian toimeenpano käynnissä. Osastot	Kytkeä erityisesti strategia-alueeseen 11: Resurssien hallinnan kehittäminen
2. Henkilöstöjohtamisen kehittäminen Hestra:ssa tehtyjen linjausten pohjalta.	Työsuunnitelma, etenemislinjat jory 11/03. Johdon tuki/YLO/osastot.	Henkilöstöjohtamisen kehittämissuunnitelma 2/04. Toimeenpanon käynnistys. Johdon tuki/YLO/osastot	Henkilöstöjohtamisen kehittämissuunnitelma käynnissä Osastot	Resurssivaikutukset (koulutustarve) arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
3. Hallinnonalan palkkausjärjestelmän uudistaminen	Sopimusneuvottelut käynnissä 1. vaiheen osalta (hallintosektori ja RISEn toimilaue). Sopimus 09/03 1. vaiheen aloitus 01/04. YLO/RISE/osastot	Neuvottelut käyttöönoton laajentamisesta sektoreittain 01/04. Raportointi 2/04 Osastot/YLO/RISE	Uusi palkkausjärjestelmä käytössä koko hallinnonalalla 05? YLO/osastot	Järjestelmän rahoitus otettava huomioon kehysvalmistelussa 05-08. Vaativuusarvioinnin ylläpitoa varten atk-ohjelma.
4. Oikeuslaitoksen ammattikorkeakoulututkintojen ja henkilöstökoulutuksen kehittäminen	Ammattikorkeakoulujen koulutusohjelman oikeudellista suuntautumisvaihtoehtoa suunnitellaan työryhmässä 30.4.2003-15.10.2004 Muut koulutuksen tehostamistoimet. (OHO)	Ensimmäisten ammattikorkeakouluopiskelijoiden valinta keväällä 04 Koulutuksen käynnistäminen syksyllä 04 Raportointi ja jory –linjaukset 2/04?.OHO		Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
5. Rikosseuraamusalan ammattikorkeakoulututkintojen kehittäminen ja henkilöstökoulutuksen tehostaminen uusi vankeuslainsäädäntö huomioon ottaen	Raportti rikosseuraamusalan koulutuksen kehittämisestä ja jatkolinjaukset, jory 6/03 KPO.	Nuorisoasteen amk-tutkinnon käynnistyminen ja siihen liittyvä seuranta. Täydennyskoulutuksen sisällön (mm. esimieskoulutus) ja opetusmenetelmien kehittäminen yhdessä VHKK:n kanssa. KPO		Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.

6. Työilmapiirimittausten laajentaminen	Selvitetään laajentamisen edellytykset Johdon tuki/YLO/osastot	Valmistellaan käytännöt hallinnonalaa varten (Johdon tuki/YLO)	Työilmapiirimittaukset käytössä hallinnonalalla.	
7. Tulos-/kehityskeskustelujen kehittäminen	Tulosneuvotteluissa sovitaan koko hallinnonalalla noudatettavista käytännöistä. Johdon tuki/YLO/osastot.	Yhtenäiset käytännöt hallinnonalalla.(Osastot)		

10 Tietohallinto

Tavoitteena on, että tietohallinnon palvelut tuotetaan taloudellisesti, tuottavasti sekä laadukkaasti. Tietohallinto luo edellytykset sille, että ministeriön ja sen hallinnonalan palvelut voivat olla ministeriön strategisten tavoitteiden mukaisesti saatavilla myös tietoverkoissa. Tavoitteena on, että tietosuoja ja tietoturva ovat hyvän tiedonhallintatavan edellyttämällä tasolla. Tietohallinto tukee ministeriön ja hallinnonalan strategisia tavoitteita.

Keskeiset mittarit ja tavoitetasot (tietohallinto): Asiakastyytyväisyys ja palvelujen käytettävyys paranevat. Käytettävyyshäiriöiden määrä ei nouse ja vuoden 2004 jälkeen se kääntyy laskuun. Ministeriön ja sen hallinnonalan palvelut voidaan viedä saataville tietoverkkoon. Tietotekniikan käyttö on tukenut ministeriön strategisia tavoitteita. Palvelutuotannon yksikkökustannukset ovat alentuneet ja ovat keskimääräistä alempia.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Sähköisen asioinnin ja verkkopalvelujen kehittäminen (HSA 3, Tietoyhteiskuntaohjelma)	Verkkopalvelu- ja verkkoviestintästrategia 12/02. Sähköisen asioinnin ja sähköisten palvelujen kehittämissuunnitelma. Jory 10/03 (Tiva/osastot/tiedotus)	Turvaton asiointiin tarkoitettuna sähköpostijärjestelmän luominen, käyttöoikeushallinnan kehittäminen, poliisin ja oikeuslaitoksen yhteyksien luominen. Tiva		Eteneminen ja rahoitus täsmentyvät tietoyhteiskuntaohjelman valmistelussa. Resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
2. Tietosuojan ja tietoturvan kehittäminen ministeriössä ja hallinnonalalla.	Käyttäjien ohjeistaminen Vastuut ja organisointi Ospa 12/2003 Tiva	Virastojen tietoturvasuunnitelmat ajantasalla vuoden 2004 loppuun mennessä Väkiraportti Ospa 6/2004. Tiva		
3. Keskeiset tietotekniikan soveltamishankkeet	Yhteenveto kesk. hankkeiden aikatauluista, kustannuksista ja resurssisäästöistä osastojen kanssa tehtyjen palv.itoumusten pohjalta	Yhteenveto osana TTS-/kehysvalmistelua	Yhteenveto osana TTS-/kehysvalmistelua	Kustannukset ja resurssivaikutukset arvioidaan 05-08 kehysvalmistelussa

	keh.valm.Tiva			
--	---------------	--	--	--

11 Resurssien hallinta

Tavoitteena on varmistaa, että hallinnonalan resurssit kohdentuvat tehokkaasti ja yhteiskunnan tarpeiden kannalta keskeisiin asioihin. Voimavarojen kohdentamisessa keskeinen lähtökohta on henkilöstön eläkkeelle siirtymisestä johtuvan kasvavan vaihtuvuuden hyödyntäminen muutosten toteuttamisessa.

Tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet	Lähtötilanne/tavoite 03 Valmisteluvastuu	Tavoite 04 Valmisteluvastuu	Tavoite 05-07 Valmisteluvastuu	Resurssivaikutukset Muut huom.
1. Tehostetaan resurssien käyttöä, kohdentamista ja hallintaa	Laaditaan kehysvalmistelua varten kattava resurssikartoitus sekä kehusehdotuksen taustalle uusimuotoinen TTS. Yhteenvedon käsittely jory 11/03. Johdon tuki/osastot	Kartoitus ja TTS vuosittain kehusehdotuksen ja budj.valmistelun pohjaksi	Kartoitus ja TTS vuosittain kehusehdotuksen ja budj. valmistelun pohjaksi	
2. Kustannusinformaation ja johtamisen tietotuen parantaminen.	Toimintolaskentajärjestelmä TARMO pilotoitu ja käyttöönotettavissa 10/03 alkaen. Päätökset jatkoetenemisestä, 11/03 YLO Johtamisen tietotuen muu kehittäminen: strategiatiimit, johdon tuki ja tiva	Eteneminen ja toimintolaskentajärjestelmän käyttöönotto hallinnonalalla suunnitelman mukaan. Jatkokehitystyö. YLO Johtamisen tietotuen muu kehittäminen: strategiatiimit, johdon tuki ja tiva	Eteneminen ja toimintolaskentajärjestelmän käyttöönotto hallinnonalalla suunnitelman mukaan. Jatkokehitystyö. YLO	Resurssivaikutukset (TARMO, johtamisen tietotuki, tulokorttisovellukset) arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
3. Hallinnonalan maksustrategia asiakkailta perittävien maksujen määräytymisperusteiden ja hinnoittelun perusteiden täsmentämiseksi.	Työryhmän asettaminen aiempien selvitysten pohjalta, jory 10/03. OHO/YLO	Työryhmän ehdotukset, Omjory 6/04, OHO/YLO	Ehdotusten toimeenpano lainsäädännössä ja hinnoittelussa.	
4. OM:n ja oikeuslaitoksen tilahankkeet.	Raportti ja jory-linjaukset 11/03, OHO/YLO.			Lisämenot ja muut resurssivaikutukset arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.
5. VHL:n rakentamishjelma.	Turun vankilan ja Riihimäen vankilan perusrakennuksen suunnittelun seuranta, raportti 11/03. KPO	Investointiohjelman tarkistaminen ja investointeja koskevan valmistelu- ja ohjausmenettelyn kehittäminen KPO		Yhteys vankeuslain ja Rake-hankkeen kehysvaikutuksiin. Lisämenot ja muut res..vaik. arvioitava 2005-08 kehysvalmistelussa.

KEHYSEHDOTUS JA VUOSIA 2005-2008 KOSKEVAN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN YHTEENVETO

1. EHDOTUS HALLINNONALAN MÄÄRÄRAHAKEHYKSEKSI 2005-08

Oikeusministeriö ehdottaa määrärahakehykseksi vuodelle 2005 **675** milj. euroa, vuodelle 2006 **706** milj. euroa, vuodelle 2007 **697** milj. euroa ja vuodelle 2008 **690** milj. euroa. Ehdotuksen yleiset perusteet ilmenevät seuraavasta TTS-kauden yhteenvedosta ja yksityiskohtaiset perusteet yhteenvedon liitteinä olevista momenttikohtaisista tarkasteluista, **menoerittely momenteittain** (taulukko) ja **kehysesdotuksen perustelut momenteittain**. Jälkimmäinen sisältää myös hallinnonalan **tuloja** koskevan erittelyn.

2. TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN YHTEENVETO

2.1 Kehysesdotuksen päälinjat ja keskeiset hallitusohjelmaa toteuttavat kehittämishankkeet

Oikeusministeriön kehysesdotus (ilman vaalimenoja) ylittää vuoden 2004 talousarvion tason vuonna 2005 15 milj. eurolla, vuonna 2006 29 milj. eurolla, vuonna 2007 28 milj. eurolla ja vuonna 2008 28 milj. eurolla.

Määrärahalisäyksestä vuodelle 2005 6 milj.euroa liittyy peruslaskelmaan, 7 miljoonaa ehdotetaan otettavaksi tasokorjauksena niille momenteille (ministeriö, tuomioistuimet ja vankeinhoitolaitos), joilla määrärahatilanne siirtyvät määrärahat ja nykytoiminnan laajuus huomioon ottaen on kriittinen, sekä 3 milj. euroa (netto) kehittämis- ja sopeuttamishankkeisiin. Vuodelle 2005 ajoittuvista kehittämishankkeista menovaikutusten kannalta merkittävimpiä ovat rikoksen uhrin aseman parantaminen (0,9 milj. euroa), kuluttajavalituslautakunnan kehittäminen (0,6 milj. euroa), oikeuslaitoksen koulutus- (mm. tuomarikoulutus) ja tietotekniikkahankkeet (1 milj. euroa) sekä seuraamusjärjestelmän kehittämishankkeet (0,7 milj. euroa).

Kehittämishankkeet liittyvät kiinteästi hallitusohjelman ja hallituksen strategia-asiakirjan toimeenpanoon. Kehyskauden tärkeimmät menoja lisäävät uudistukset hallinnonalalla ovat (suluissa vuositasen menovaikutus):

Kriminaalipolitiikka:

- Vankeuslainsäädännön uudistaminen (6,3 milj.)
- Rikosvahinkokorvausjärjestelmän kehittäminen (5 milj.)
- Sopimushoitoseuraamus (0,7 milj.)
- Nuorisoseuraamusten kehittäminen (2 milj.)

Oikeusturva:

- Tuomarikoulutuksen uudistaminen (1,7 milj.)

- Kuluttajavalituslautakunnan kehittäminen (0,6 milj.)
- Vuorovaikutteinen asiointi ja tuomiorekisteri sekä digitaali- ja videotekniikan hyödyntäminen oikeudenkäynneissä (lisäinvestoinnit kehyskaudella yhteensä 3,5 milj. euroa)

Ehdotus sisältää huomattavan määrän menojen sopeuttamiseen tähtäviä toimenpiteitä, vuonna 2008 yhteisvaikutukseltaan –11 milj. euroa. Resurssisäästöjä koskevat arviot ovat luonteeltaan tavoitteellisia – käytännön toteutusta lähestyttäessä näitä arvioita pyritään jatkuvasti tarkentamaan. Esitetyillä toimintaprosessien ja rakenteiden kehittämiseen sekä muilla tuottavuuden parantamiseen tähtäävillä toimilla pyritään luomaan liikkumavaraa hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseen ja resurssien kohdentamiseen yhteiskunnan kannalta tärkeimpiin tehtäviin. Vireillä on lisäksi useita sellaisia tuottavuuden parantamiseen tähtäviä hankkeita, joiden säästövaikutuksia ei tässä kehusehdotuksessa ole voitu ottaa huomioon.

Ehdotetut säästötoimenpiteet edellyttävät pääsääntöisesti jonkin verran tietotekniikka- ja muita investointeja. Ilman tiettyjä perusinvestointeja uudistusten toteuttaminen hidastuu ja hyötyjen realisointi vaikeutuu. Vuosikymmenen vaihdetta kohti kiihtyvistä henkilöstön eläkkeelle siirtymisestä ja henkilöstön muusta vaihtuvuudesta syntyvä liikkumavara on välttämätöntä hyödyntää pitkäjänteisesti ja järjestelmällisesti kehittämällä henkilöstörakennetta, johtamisjärjestelmiä ja edistämällä henkilöstön pätevöitymistä. Kaikissa säästöhankeissa lähdetään siitä, että toimenpiteet toteutetaan luonnollista vaihtuvuutta hyväksikäyttäen, hyvän henkilöstöpolitiikan periaatteita noudattaen.

Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelmaan liittyvät määrärahatarpeet on otettu huomioon oikeusministeriön pääluokan osalta momentilla 25.70.21. Koko ohjelman kehysvaikutuksia eri momenteilla tarkastellaan **erikseen toimitettavassa ehdotuksessa.**

2.2 TTS-kauden kehittämistavoitteet toimialoitain

Oikeusturva

Asioiden viipyminen on yksi suurimpia oikeusturvan toteutumisen esteitä. Tähän liittyy kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta myös se ongelma, että asioiden käsittelyajoissa on suuria alueellisia eroja. Keskeinen tavoite on ruuhkautumisen pysäyttäminen ja ruuhkien vähentäminen. Suuret prosessiuudistukset on tehty ja ne tulee saada toimimaan ennen seuraavia uudistuksia. Oikeudellisten riitojen käsittelyssä on tarpeen korostaa oikeusriitojen ennalta ehkäisyä ja toisaalta riitojen ratkaisemista mahdollisimman varhain kunkin tapauksen ratkaisuun soveltuvassa joustavassa menettelyssä.

Koko oikeusturvasektorilla on välttämätöntä arvioida, kohdistuvatko resurssit kansalaisten ja yhteiskunnan kannalta oikein, ovatko organisaatorakenne, palveluverkosto ja toimintaprosessit tehokkaita ja hyödynnetäänkö tietotekniikan mahdollisuuksia järkevästi. Vireillä on lukuisia kehittämistoimenpiteitä, joilla pyritään kohdentamaan resursseja uudelleen. Tuomioistuimissa korostetaan ensimmäisen oikeusasteen käsittelyn merkitystä. Käräjäoikeusorganisaatiota kehitetään muodostamalla suurempia käräjäoikeuksia. Suunnittelukauden aikana tavoitteena on lakkauttaa 8-10 käräjäoikeutta. Organisaatiouudistuksilla lisätään tuottavuutta ja mahdollistetaan

henkilöresurssien uudelleen kohdentaminen. Käräjäoikeuksien vahvistumisen myötä tulee myös ajankohtaiseksi kysymys, voidaanko muutoksenhaku rajata pääsääntöisesti oikeuskysymyksiin.

Rikosoikeudenkäyntimenettelyä uudistetaan vuoden 2005 alusta ottamalla istutokäsittelyn lisäksi käyttöön erityinen kansliakäsittely. Kansliakäsittelyssä tuomari ratkaisee asian asiakirja-aineiston perusteella. Uudistuksella lisätään käräjäoikeuksien tuottavuutta ja taloudellisuutta. Uudistus vähentää käräjäsihteerien ja notaarien tarvetta. Menettelyuudistuksen seurauksena kansliakäsittelyyn siirtyy osa lautamieskokoonpanossa ratkaistuista asioista, mikä vähentää lautamiesmenoja.

Muutoksenhakumenettelyä kehitetään tarkistamalla käsittelykokoonpanoja ja muutoksenhakuoikeutta koskevia säännöksiä. Erityisesti selvitetään mahdollisuudet ottaa hallinto-oikeuksissa käyttöön asian laadun mukaan joustavia kokoonpanoja.

Tuomarin tehtävälle yhteiskunnan odotusten sekä oikeusjärjestyksen monimutkaistumisen ja kansainvälistymisen myötä asetettaviin kasvaviin vaatimuksiin vastaamiseksi käynnistetään uusi tuomarikoulutusjärjestelmä vuonna 2005. Järjestelmä myös pyrkii avaamaan tuomarinuralle aikaisempaa laajemman rekrytointipohjan. Oikeuslaitoksen ammattikorkeakoulututkintojärjestelmä otetaan niin ikään käyttöön vuonna 2005.

Kansalaisten tietoisuutta oikeudellisesta asemastaan parannetaan neuvontapalveluja kehittämällä. Tuomioistuinasioinnin vuorovaikutteisuutta lisätään sähköisen asioinnin edellytyksiä parantamalla ja kehittämällä internetpalveluja, sähköisiä lomakkeita ja sähköpostijärjestelmiä.

Kuluttajavalituslautakunta siirretään vuonna 2005 oikeusministeriön hallinnonalalle, mitä ennen selvitetään mahdollisuudet laajentaa lautakunnan toimivaltaa asumisturvaa ja osakesijoittamista koskeviin riitoihin.

Kriminaalipolitiikka

Kriminaalipolitiikan tärkeimmät painotukset liittyvät hallitusohjelman mukaisesti rikoksen uhrin aseman parantamiseen, vankeinhoidon tuloksellisuuden parantamiseen uusintarikollisuuden vastustamisessa sekä viranomaisyhteistyön parantamiseen erityisesti rikosentorjunnassa ja vapautuvien vankien jälkihuollossa. Muut keskeiset tavoitteet liittyvät väkivalta-, huume-, uusinta- ja nuorisorikollisuuden vähentämiseen. Talousrikollisuuden vähentämiseksi tehostetaan erityisperintää ulosoton organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Rikoksen uhrin aseman parantamisen kannalta keskeisiä toimia ovat rikosvahinkojen korvausten tason nostaminen ja korvausjärjestelmän alan laajentaminen, joihin pyritään uudistettavalla rikosvahinkolailla, sekä korvausmenettelyn jouduttaminen. Rikoksen uhreille ja todistajille suunnattujen neuvonta- ja tukipalvelujen parantamiseksi tuetaan tukineuvontapisteiden ja yhdyshenkilöverkoston perustamista.

Rikosvastuun tehokkaan toteuttamisen kannalta olennaista on syyttäjältä edellytettävä kasvava panos rikosasiain toimintoketjun kaikissa vaiheissa, kasvavassa määrin myös rikosten esitutkinnassa. Syyttäjän tehtävään pyritään kohdentamaan lisää resursseja, syyttäjäkoulutusta ja

rekrytointia pyritään kehittämään ja syyttäjän toimintaedellytyksiä pyritään parantamaan. Rikosasioiden oikeudenkäyntiä keventämällä mahdollistetaan syyttäjiresurssien kohdentamista vaativien rikosasioiden käsittelyyn. Rikollisuudessa tapahtunut muutos edellyttää myös syyttäjän työmenetelmien kehittämistä, esim. syyttäjäparien tai -ryhmien muodostamista ajamaan syytettyä laajimmissa ja vaikeimmin hallittavissa jutuissa.

Mahdollisuuksia voimavarojen tehokkaaseen käyttöön on luotu myös yhteistoimintapiirijärjestelyillä. Rikosasioiden käsittelyn nopeuttamiseksi ns. rikosasianketju -hanke tekee ehdotuksia viranomaisyhteistyön tehostamiseksi sekä käynnistää tähän tähtääviä hankkeita ja huolehtii pilottihankkeissa kehitettyjen käytäntöjen ja työmuotojen levittämisestä laajempaan käyttöön. Nuorten rikosasioiden nopeuttamiskokeilussa kehitetyt työtavat otetaan käyttöön valtakunnallisesti. Poliisin ja oikeuslaitoksen välisellä tietohallintahankkeella varmistetaan, että tietojärjestelmät tukevat oikeudellisia toimintaprosesseja. Yhdyssyyttäjien avulla tehostetaan rikosvastuun toteutumista lähialueilta Suomeen kohdistuvissa rikoksissa.

Rikoksiin syyllistyy nuorisosta aiempaa pienempi osa, mutta rikoksia tekevällä vähemmistöllä rikoksen uusiminen ja rikoskierteeseen joutuminen on yleistä. Rikolliseen elämään urautumisen katkaisemiseksi kehitetään uusia seuraamusmuotoja ja työtapoja. Nuorisorangaistus vakinaistetaan ja laajennetaan koko maahan vuoden 2005 alussa. Samalla nuorisorangaistuksen sisältöä selkeytetään ja ehtojen noudattamisen varmistavia sanktioita tehostetaan. Valmistellaan säännökset, jotka mahdollistavat elektronisesti valvotun arestin käyttöönoton sekä hoidollisten toimenpiteiden liittämisen osaksi nuorille tuomittavia seuraamuksia myöhemmin suunnittelukaudella.

Huumausainerikollisuuden vähentämiseksi hoidollisia toimenpiteitä liitetään nykyistä kiinteämmin sekä vankeusrangaistukseen että vapaudessa täytäntöön pantaviin seuraamuksiin. Uudella rikosprosessuaalisella ja ulosottoa koskevalla lainsäädännöllä tehostetaan rikosvastuun toteuttamista ja piilotettujen varojen sekä rikoshyödyn pois ottamista. Sekä uuden järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n sopimuksen että uuden EU-lainsäädännön soveltaminen käytännössä edistävät kansainvälistä huumerikostenvastaista yhteistyötä.

Vankeuden vaikuttavuutta uusintarikollisuuden vähentämiseksi parannetaan ottamalla käyttöön vangin arviointiin perustuva rangaistuksen toimeenpanosuunnitelma. Suunnitelma sisältää vangin sijoittamisen kulloinkin oikean turvallisuustason laitokseen sekä toimintoja, jotka edesauttavat vangin yhteiskuntaan sopeutumista lainkuuliaisena kansalaisena. Päätoimintamuodot ovat työntekeä, koulutus sekä sosiaalinen (mm. päihde-) kuntoutus. Vankeinhoitoa koskevat säännökset uudistetaan vankeuslailla, jonka on tarkoitus tulla voimaan v. 2005 lopulla. Vankeinhoitolaitoksen rakenteita uudistetaan vankeuslain tavoitteita vastaavasti suunnaten resursseja hallinnosta vankien kanssa tehtävään lähityöhön. Vankiloiden turvallisuuden ja muiden vankeuslain tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi vankeinhoitolaitoksen resursseja lisätään. Nykyisten resurssien tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi vähennetään maksukyvyttömyydestä johtuvia sakon muuntoja vankeudeksi sekä lisätään ehdonalaisessa vapaudessa tehtyjen rikosten johdosta määrättävää jäännösrangaistuksen täytäntöön pantavaa osuutta pitkien jäännösrangaistusten osalta.

Vankien jälkihuoltoa parannetaan. Rangaistusajan suunnitelma tulee pitämään sisällään myös suunnitelmallisen vapautteen siirtymisen. Vankeuslakiin kirjataan selkeä yhteistyövelvoite kuntien viranomaisten kanssa, jolloin yksilölliset edellytykset rangaistun tarpeenmukaisen tuen jatkuvuudelle

paranevat. Yhteistoimintaa kuntien viranomaisten kanssa korostetaan myös rikosseuraamusviraston kanssa tehdyssä tulossopimuksessa. Oikeusministeriön hallinnoima, eri viranomaistahoja edustava Yhteistyössä rikoksettomaan elämönhallintaan –hanke on suunniteltu laajennettavaksi kaikkiaan seitsemälle seutukunnalle. Hankkeessa kehitetään ja vakiinnutetaan yhteistoiminnallista ja kokonaiskuntoutuksellista toimintamallia rikostaustaisten henkilöiden asumisen, palvelutarpeiden sekä työ- ja toimeentuloedellytysten turvaamiseksi.

Maksuhäiriöiden hoito

Ulosottoimen työprosessit, työmenetelmät ja organisaatio ovat voimakkaassa muutostilassa uudistettavan ulosottolainsäädännön, ulosoton uuden tietojärjestelmän ja ulosottopiirien yhteistoimintajärjestelyjen myötä. Uudistuksilla pyritään parantamaan ulosoton tehokkuutta ja luomaan liikkumavaraa painopisteen siirtämiseksi velalliskohtaiseen työskentelyyn. Tärkeitä painotuksia ovat varojen periminen pakoilevilta ja omaisuutta kätkeviltä velallisilta sekä harmaan talouden torjuminen.

Tavoitteena on luoda yhdessä eri ministeriöiden, viranomaisten ja yksityisten tahojen kanssa velkahallintaohjelma, jolla voitaisiin estää ylivelkaantumisongelmien syntyminen ja niiden syveneminen sekä hoitaa tehokkaasti maksukyvyttömyystilanteita. Keskeisenä tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoa luottokelpoisuuden merkityksestä ja parantaa velkaneuvontaa, keventää ja tehostaa saatavien perintää sekä löytää oikeita keinoja eri maksuhäiriötilanteisiin.

Säädösvalmistelu

Oikeusministeriön johdolla ja valtioneuvoston yhteisin toimenpitein tehostetaan lainvalmistelun suunnittelua ja johtamista sekä parannetaan lainvalmisteluprosessin laatua. Kehitetään menetelmiä sääntelyn vaihtoehtojen ja erilaisten sääntelytekniikoiden käytön edistämiseksi ja lainsäädännön vaikutusten arvioinnin parantamiseksi. Valmistellaan menettelytapoja olemassa olevan lainsäädännön selkeyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi. Tavoitteena on varmistaa, että lainsäädäntöä käytetään vain silloin ja siinä laajuudessa kun se on tarkoituksenmukaista ja että sääntely on selkeää ja korkeatasoista. Lainsäädännön laadun parantaminen edistää julkisen hallinnon toimivuutta ja luotettavuutta, estää tarpeettomia kustannuksia ja edistää yritysten kilpailukykyä.

Euroopan oikeudellinen kehittäminen

Oikeus- ja sisäasioista on tullut yksi EU:n nopeimmin kehittyvistä yhteistyöaloista. Toiminnan luonne on muuttunut selkeästi kohti ylikansallista toimintaa. Suomen tavoitteena on todellinen eurooppalainen oikeusalue, jossa kansalaiset voivat tehokkaasti käyttää oikeuksiaan yhtenäisin perustein. Oikeudellisen yhteistyön kasvava intensiteetti edellyttää oikeusministeriöltä ja sen valmistelijoilta yhä suurempaa panosta. Tämä korostuu erityisesti vuonna 2006 ajankohtaiseksi tulevan Suomen EU-puheenjohtajuuskauden valmistelussa ja läpiviennissä. Puheenjohtajuuskauden valmistelu on käynnistettävä hyvissä ajoin vuonna 2005. Puheenjohtajuus vaatii ministeriöön lisäresursseja sekä puheenjohtajuustehtäviin valmentautumiseen ja koordinointiin että puheenjohtajuustehtävissä toimivien virkamiesten työpanoksen korvaamiseen kansallisessa valmistelussa.

Suomen lähialueiden vakauden edistäminen erityisesti Venäjän kanssa harjoitettavalla oikeudellisella yhteistyöllä sekä Venäjän oikeuskehitystä ja kansainvälisen rikollisuuden torjuntaa tukemalla pysyy lähivuosina edelleen keskeisellä sijalla oikeusministeriön toiminnassa.

LIITTEET

Kehys 2005-2008 / Menot momenteittain (taulukko 22.12.2003)

Kehysehdotuksen perustelut momenteittain (muistio 22.12.2003)

F:\TAL\tts2005\kehyhtveto221203.doc

KEHYS 2005-2008 / MENOT MOMENTEITTAIN

22.12.2003

	TAE 2004	TTS 2005	TTS 2006	TTS 2007	TTS 2008
25.01.19 OM:n hall.alan arvonlisämenot					
Peruslaskelma	41 000	41 000	41 000	41 000	41 000
Tarkistettu kehys		41 000	41 000	41 000	
Kehysylitys		0	0	0	
25.01.21 OM:n toimintamenot					
Peruslaskelma	29 298	29 806	29 999	30 061	30 134
Tasokorjaukset		500	500	500	500
Kehittämishankkeet		950	200	200	200
Sopeuttamis- ja säästötoimet		-170	-360	-600	-740
Yhteensä		31 086	30 339	30 161	30 094
Tarkistettu kehys		29 359	29 169	29 169	
Kehysylitys		1 727	1 170	992	
<i>Peruslaskelma:</i>		2005	2006	2007	2008
Palkkaperintö		74	74	74	74
Vuokrien ind.tarkistus		54	54	54	54
Säädösvalm. kehittäminen (LTA03)		50	50	50	50
Henkilövah. korvauslautakunta			120	120	120
Paperinen sääd.kok. ja Finlex (Edita)		80	153	215	288
Remontti ja muutto		250	250	250	250
		508	701	763	836
<i>Tasokorjaukset:</i>					
Toimintakyvyn säilyttäminen		500	500	500	500
<i>Kehittämishankkeet:</i>					
EN:n oik.min.kokous (kertameno)		250			
Rik.torj.työn ja suunn. tehostaminen		50	100	100	100
Tuott. parantamisen edell. investoinn		650	100	100	100
		950	200	200	200
<i>Sopeuttamis- ja säästötoimet:</i>					
Tehtäväjärj.+muut tuott. säästöt		-170	-360	-600	-740
25.01.22 Eräiden virastojen toimintamenot					
Peruslaskelma	7 214	7 615	7 615	7 615	7 615
Kehittämishankkeet		700	700	700	600
Sopeuttamis- ja säästötoimet			-60	-140	-220
Yhteensä		8 315	8 255	8 175	7 995
Tarkistettu kehys		7 297	7 297	7 297	
Kehysylitys		1 018	958	878	
<i>Peruslaskelma:</i>		2005	2006	2007	2008
Palkkaperintö		24	24	24	24
Vuokrien ind.tarkistus		12	12	12	12
Konk.asiamiehen tsto (KonkL)		35	35	35	35
Optulan ja konk.asiamiehen tulojen o		160	160	160	160
ORKn rikostaustaselvitysten volyyymi		170	170	170	170
		401	401	401	401

<i>Kehittämishankkeet:</i>					
Kuluttajavalitusltk:n kehittäminen	600	600	600	600	
Tietosuojajoht. keh. (tietoyhteiskunta)	100	100	100		
	700	700	700	600	
<i>Sopeuttamis- ja säästötoimet:</i>					
Tehtäväjärj.+muut tuott. säästöt		-60	-140	-220	
		-60	-140	-220	
<hr/>					
25.01.29 Erityismenot					
Peruslaskelma	500	500	500	500	500
Tarkistettu kehys		500	500	500	
Kehysylitys		0	0	0	
<hr/>					
25.01.51 Eräät valtion maks. korvaukset ja avustukset					
Peruslaskelma	9 100	9 100	9 100	9 100	9 100
Kehittämishankkeet		900	6 900	5 900	5 900
Sopeuttamis- ja säästötoimet					
Yhteensä		10 000	16 000	15 000	15 000
Tarkistettu kehys		9 100	9 100	9 100	
Kehysylitys		900	6 900	5 900	
<hr/>					
<i>Kehittämishankkeet:</i>					
	2005	2006	2007	2008	
Rikosuhripäiv. (RAY+ alueell. kattavu)	900	900	900	900	
Riksvahinkokorv. kehittäminen		6 000	5 000	5 000	
	900	6 900	5 900	5 900	
<hr/>					
25.10.21 KKO:n toimintamenot					
Peruslaskelma	7 298	7 334	7 334	7 334	7 334
Tarkistettu kehys		7 311	7 311	7 311	
Kehysylitys		23	23	23	
<hr/>					
<i>Peruslaskelma:</i>					
	2005	2006	2007	2008	
Palkkaperintö	22	22	22	22	
Vuokrien ind.tarkistus	14	14	14	14	
	36	36	36	36	
<hr/>					
25.10.22 KHO:n toimintamenot					
Peruslaskelma	8 412	8 459	8 459	8 459	8 459
Tarkistettu kehys		8 437	8 437	8 437	
Kehysylitys		22	22	22	
<hr/>					
<i>Peruslaskelma:</i>					
	2005	2006	2007	2008	
Palkkaperintö	26	26	26	26	
Vuokrien ind.tarkistus	21	21	21	21	
	47	47	47	47	
<hr/>					
25.10.23 Muiden tuom.istuinten toimintamenot					
Peruslaskelma	196 563	198 158	199 108	199 108	199 108
Tasokorjaukset		2 300	3 000	3 000	3 000
Kehittämishankkeet		1 400	3 830	4 030	3 730
Sopeuttamis- ja säästötoimet		-1 200	-2 850	-3 650	-4 850
Yhteensä		200 658	203 088	202 488	200 988
Tarkistettu kehys		197 822	198 129	198 129	
Kehysylitys		2 836	4 959	4 359	

<i>Peruslaskelma:</i>	2005	2006	2007	2008
Palkkaperintö	640	640	640	640
Vuokrien ind.tarkistus v. 2005	477	477	477	477
Oikeustalohankk. tark. lisävuokrat	2 157	3 107	3 107	3 107
Hgin oikeustalon kalustaminen	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Tietoliik.sop. datasäästöt	-179	-179	-179	-179
	1 595	2 545	2 545	2 545

<i>Tasokorjaukset:</i>				
KTJ-tulojen vähennys vsta 2003	2300	3000	3000	3000

<i>Kehittämishankkeet:</i>				
Tuomareiden koulutusjärjestelmä	500	1500	1700	1700
Oik.laitoksen amm.korkeakoulututk.	150	330	330	330
Digit.- ja videotekn. hyöd. (Tietoyht.k.	400	400	400	400
Tuomiorekisteri		1000	1000	
Muutoksenhaku Energiamarkk.virast	350	350	350	350
Oikeustalohankkeet		250	250	950
	1400	3830	4030	3730

<i>Sopeuttamis- ja säästötoimet:</i>				
Käräjäoikeuksien yhdistäminen	-500	-500	-500	-500
Tuom.koulua vast. sopeuttamistoime	-500	-1500	-1700	-1700
Rikosoik.käyntimenettelyn kevent.	-200	-200	-200	-200
Tuomiorekisteri				-600
Sähköinen asiointi		-350	-350	-350
Tukipalvelujen laskenn. säästöt		-300	-900	-1500
	-1200	-2850	-3650	-4850

25.10.29 Erityismenot

Peruslaskelma	6 400	6 400	6 400	6 400	6 400
Tarkistettu kehys		6 400	6 400	6 400	
Kehysylitys		0	0	0	

25.30.21 Oikeusaputoimistojen toimintamenot

Peruslaskelma	20 714	20 918	20 918	20 918	20 918
Tarkistettu kehys		20 686	20 686	20 686	
Kehysylitys		232	232	232	

<i>Peruslaskelma:</i>	2005	2006	2007	2008
Palkkaperintö	75	75	75	75
Vuokrien ind.tark. ja Hgin oikeustalo	129	129	129	129
	204	204	204	204

25.30.50 Yks. oikeusavustajille maks. palkkiot

Peruslaskelma	33 800	34 400	34 400	34 400	34 400
Tarkistettu kehys		35 050	35 050	35 050	
Kehysylitys		-650	-650	-650	

<i>Peruslaskelma:</i>	2005	2006	2007	2008
KonkLn muk. selv.miesten ja pesänhoitajien palkkiot	600	600	600	600

25.40.21 Uo-laitoksen toimintamenot

Peruslaskelma	78 937	78 299	78 299	78 299	78 299
Sopeuttamis- ja säästötoimet			-900	-1 100	-1 900
Yhteensä	78 299	77 399	77 199	76 399	
Tarkistettu kehys		77 053	76 803	76 553	
Kehysylitys	1 246	596	646		

<i>Peruslaskelma:</i>	2005	2006	2007	2008
Palkkaperintö	350	350	350	350
Vuokrien ind.tarkistus v. 2005	55	55	55	55
Tietojärj. valmistuminen	-836	-836	-836	-836
Tietoliik.sop. datasäästöt	-207	-207	-207	-207
	-638	-638	-638	-638

Sopeuttamis- ja säästötoimet:

Tuomiorekisteri				-600
Sähköinen asiointi		-800	-800	-800
Tukipalvelujen laskenn. säästöt		-100	-300	-500
	0	-900	-1100	-1900

25.50.21 Rang. täytäntöönpanon toimintamenot

Peruslaskelma	180 403	182 635	184 519	186 255	187 933
Tasokorjaukset		4 000	4 000	4 000	4 000
Kehittämishankkeet		700	7 180	7 500	9 000
Sopeuttamis- ja säästötoimet			-1 560	-2 560	-3 060
Yhteensä	187 335	194 139	195 195	197 873	
Tarkistettu kehys		182 185	183 065	183 805	
Kehysylitys	5 150	11 074	11 390		

<i>Peruslaskelma:</i>	2005	2006	2007	2008
Palkkaperintö	512	512	512	512
Vuokrien ind.tarkistus v. 2005	450	450	450	450
Inv.ohjelman muk. pääomavuokrat	1270	3154	4890	6568
	2232	4116	5852	7530

Tasokorjaukset

Vartiointi, terv.huolto ym. EK:ssa esit	4000	4000	4000	4000
---	-------------	-------------	-------------	-------------

Kehittämishankkeet:

Uusi vankeuslaki	100	5800	5800	6300
Sopimushoitojärj. käyttöönotto	100	700	700	700
Uud. nuorten rik.tekijäin seur.jlmä	500	680	1000	2000
	700	7180	7500	9000

Sopeuttamis- ja säästötoimet:

Rake-II		-750	-1250	-1250
Sakon muuntorangaistus		-560	-560	-560
Tukipalvelujen laskenn. säästöt		-250	-750	-1250
	-1560	-2560	-3060	

25.50.74 Avolaitostyöt

Peruslaskelma	5 900	5 900	5 900	5 900	5 900
Tarkistettu kehys		5 900	5 900	5 900	
Kehysylitys		0	0	0	

25.60.21 Syyttäjälaitoksen toimintamenot

Peruslaskelma	30 061	30 397	30 397	30 397	30 397
Kehittämishankkeet		800	800	800	800
Sopeuttamis- ja säästötoimet		-800	-850	-950	-1 050
Yhteensä		30 397	30 347	30 247	30 147
Tarkistettu kehys		30 156	30 156	30 156	
Kehysylitys		241	191	91	

<i>Peruslaskelma</i>	2005	2006	2007	2008
Palkkaperintö	95	95	95	95
Vuokrien ind.tarkistus v. 2005	26	26	26	26
Hgin oikeustalo v. 2004	215	215	215	215
	336	336	336	336

Kehittämishankkeet:

Syytt. toim.edell. vahvist. ja vaativien asioiden käsittelyn jouduttaminen	800	800	800	800
--	------------	------------	------------	------------

Sopeuttamis- ja säästötoimet:

Rikosoik.käyntimenettelyn kevent.	-800	-800	-800	-800
Tukipalvelujen laskenn. säästöt		-50	-150	-250
	-800	-850	-950	-1050

25.70.21 Vaalimenot

Peruslaskelma	14 966	3 546	21 251	13 914	6 100
Kehittämishankkeet		100	100	200	200
Yhteensä		3 646	21 351	14 114	6 300
Tarkistettu kehys		3 446	21 151	13 814	
Kehysylitys		200	200	300	

<i>Peruslaskelma:</i>	2005	2006	2007	2008
Vaalien toimittaminen	-11520	6185	-1152	-8966
Vaalitietojär. tekn. uudistaminen	100	100	100	100
	-11420	6285	-1052	-8866

Kehittämishankkeet:

Vaalitietojär. toim. kehittäminen			200	200
Vaalitiedotuksen kehittäminen	100	100		
	100	100	200	200

PL 25 yhteensä

Peruslaskelma	670 566	664 467	685 199	679 660	673 597
Tasokorjaukset		6 800	7 500	7 500	7 500
Kehittämishankkeet		5 550	19 710	19 330	20 430
Sopeuttamis- ja säästötoimet		-2 170	-6 580	-9 000	-11 820
Yhteensä		674 647	705 829	697 490	689 707
Tarkistettu kehys		661 702	680 154	673 307	
Kehysylitys		14 323	29 483	28 191	

PL 25 yhteensä pl. vaalimenot

Peruslaskelma	655 600	660 921	663 948	665 746	667 497
Tasokorjaukset		6 800	7 500	7 500	7 500
Kehittämishankkeet		5 450	19 610	19 130	20 230
Sopeuttamis- ja säästötoimet		-2 170	-6 580	-9 000	-11 820
Yhteensä		671 001	684 478	683 376	683 407
Tarkistettu kehys		658 256	659 003	659 493	
Kehysylitys		14 123	29 283	27 891	

PL 25 yhteensä pl. vaalimenot

Peruslaskelma (muutokset TAE-04:ään verrattuna)	655 600	5 321	8 348	10 146	11 897
Tasokorjaukset		6 800	7 500	7 500	7 500
Kehittämishankkeet		5 450	19 610	19 130	20 230
Sopeuttamis- ja säästötoimet		-2 170	-6 580	-9 000	-11 820
Yhteensä		15 401	28 878	27 776	27 807